

ВИЩИЙ АНТИКОРУПЦІЙНИЙ СУД

Узагальнення

судової практики з розгляду слідчими суддями Вищого антикорупційного суду клопотань про надання дозволу на проведення негласних слідчих (розшукових) дій і оперативно-розшукових заходів
(за 2019, 2020 роки)

Київ
2021

Зміст

1.	Загальні положення	3
2.	Статистичні дані щодо розгляду слідчими судьями Вищого антикорупційного суду клопотань про надання дозволу на проведення негласних слідчих (розшукових) дій і оперативно-розшукових заходів.....	6
3.	Особливості розгляду слідчими судьями Вищого антикорупційного суду клопотань про надання дозволу на проведення негласних слідчих (розшукових) дій і оперативно-розшукових заходів	7
4.	Проблемні питання, що виникають під час розгляду клопотань при розгляді клопотань про надання дозволу на проведення негласних заходів	41

1. Загальні положення

Узагальнення проведено слідчим суддею Вищого антикорупційного суду Михайленко В.В. з метою:

- визначення особливостей розгляду слідчими суддями Вищого антикорупційного суду клопотань про надання дозволу на проведення слідчих (розшукових) дій та оперативно-розшукових заходів;
- визначення проблемних питань під час розгляду слідчими суддями Вищого антикорупційного суду клопотань про надання дозволу на проведення слідчих (розшукових) дій та оперативно-розшукових заходів;
- вироблення єдиних підходів до розгляду слідчими суддями Вищого антикорупційного суду клопотань про надання дозволу на проведення слідчих (розшукових) дій та оперативно-розшукових заходів;
- вироблення пропозицій щодо удосконалення кримінального процесуального законодавства, що регулює надання слідчим суддею дозволу на проведення негласних слідчих (розшукових) дій та оперативно-розшукових заходів.

Об'єктом даного узагальнення є судові рішення (ухвали) слідчих суддів, постановлені за наслідками розгляду клопотань слідчого, прокурора про надання дозволу на проведення слідчих (розшукових) дій та оперативно-розшукових заходів з дня початку роботи Вищого антикорупційного суду – 05.09.2019 до 31.12.2020.

Відповідно до ст. 246 Кримінального процесуального кодексу України негласні слідчі (розшукові) дії - це різновид слідчих (розшукових) дій, відомості про факт та методи проведення яких не підлягають розголошенню, за винятком випадків, передбачених цим Кодексом

Негласні слідчі (розшукові) дії проводяться у випадках, якщо відомості про кримінальне правопорушення та особу, яка його вчинила, неможливо отримати в інший спосіб. Негласні слідчі (розшукові) дії, передбачені статтями 260, 261, 262, 263, 264 (в частині дій, що проводяться на підставі ухвали слідчого судді), 267, 269, 269-1, 270, 271, 272, 274 цього Кодексу проводяться виключно у кримінальному провадженні щодо тяжких або особливо тяжких злочинів.

Рішення про проведення негласних слідчих (розшукових) дій у випадках, передбачених цим Кодексом, приймає слідчий суддя за клопотанням прокурора або за клопотанням слідчого, погодженого з прокурором.

Статтею 8 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» передбачено, що оперативно-розшукові заходи, пов'язані з тимчасовим обмеженням прав людини, проводяться з метою запобігання тяжким або особливо тяжким злочинам, їх виявлення та припинення, розшуку осіб, які ухиляються від відбування кримінального покарання або безвісти зникли, захисту життя, здоров'я, житла і майна працівників суду і правоохоронних органів та осіб, які

беруть участь у кримінальному судочинстві, припинення розвідувально-підривної діяльності проти України.

Прийняття рішення про проведення оперативно-розшукових заходів, подання та розгляд відповідних клопотань, проведення оперативно-розшукових заходів, фіксація та використання їх результатів, проведення цих заходів до постановлення ухвали слідчого судді та інші питання їх проведення регулюються згідно з положеннями глави 21 Кримінального процесуального кодексу України з урахуванням особливостей, встановлених цим Законом, щодо мети проведення оперативно-розшукових заходів, суб'єкта ініціювання та проведення цих заходів, обґрунтування клопотання про їх проведення та підстав для його задоволення слідчим суддею, використання результатів оперативно-розшукових заходів та інших питань, обумовлених специфікою мети їх проведення.

Отже, нормативні процедури розгляду слідчим суддею клопотань про надання дозволу на проведення негласних слідчих (розшукових) дій і оперативно-розшукових заходів тотожні. Слідчий суддя зобов'язаний розглянути клопотання про надання дозволу на проведення негласної слідчої (розшукової) дії протягом шести годин з моменту його отримання. Розгляд клопотання здійснюється за участю особи, яка подала клопотання. Отже, після отримання клопотання слідчий суддя призначає судове засідання до спливу шестигодинного строку і працівник режимно-секретного відділу викликає особу, що його подала, в судове засідання. В призначений час уповноважений суб'єкт прибуває у судове засідання і доводить слідчому судді необхідність проведення негласних заходів.

Умовне відмежування негласних слідчих (розшукових) дій від оперативно-розшукових заходів полягає в тому, що в першому випадку йдеться про розпочате кримінальне провадження, в той час як дозвіл на оперативно-розшукові заходи запитується в межах оперативно-розшукової справи. В цьому випадку зазвичай йдеться про готування до вчинення тяжкого чи особливо тяжкого злочину. Розгляд таких клопотань для слідчого судді ускладнюється відсутністю матеріалів, що мають процесуальну природу і можуть бути описані в ухвалі (матеріали оперативно-розшукової справи мають гриф «цілком таємно»). Переважна більшість клопотань базується на відомостях, отриманих від оперативних контактів, яку заплановано до перевірки під час проведення оперативно-розшукових заходів.

У статті 247 КПК України визначено, що розгляд клопотань в кримінальних провадженнях щодо кримінальних правопорушень, віднесених до підсудності Вищого антикорупційного суду, здійснюється слідчим суддею Вищого антикорупційного суду.

Розгляд клопотань про надання дозволу на проведення негласних слідчих (розшукових) дій щодо суддів, працівників суду та правоохоронних органів та/або у приміщеннях судових та правоохоронних органів, в кримінальних провадженнях щодо кримінальних правопорушень, віднесених до підсудності Вищого антикорупційного суду, здійснюється слідчим суддею Вищого

антикорупційного суду (крім випадку, передбаченого абзацом сьомим частини першої статті 34 цього Кодексу).

У такому разі слідчий, прокурор звертаються з клопотаннями про надання дозволу на проведення негласних слідчих (розшукових) дій до слідчого судді Вищого антикорупційного суду (а у випадку, передбаченому абзацом сьомим частини першої статті 34 цього Кодексу, - до апеляційного суду, зазначеного в абзаці сьомому частини першої статті 34 цього Кодексу).

КПК України відносить до повноважень слідчого судді перевірку необхідності проведення аудіо-, відеоконтролю особи (ст. 260), накладення арешту на кореспонденцію (ст. 261), зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж (ст. 263), зняття інформації з електронних інформаційних систем, доступ до яких обмежується її власником, володільцем або утримувачем або пов'язаний з подоланням системи логічного захисту (ст. 264), обстеження публічно недоступних місць, житла чи іншого володіння особи (ст. 267), установлення місцезнаходження радіоелектронного засобу (268), спостереження за особою (ст. 269), моніторингу банківських рахунків (ст. 269-1), аудіо-, відеоконтролю місця (ст. 270).

Переважає більшість клопотань уповноважених суб'єктів стосується дозволу на проведення комплексу негласних слідчих (розшукових) дій – зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж, зняття інформації з електронних інформаційних систем, спостереження за особою, аудіо-відео контроль особи та встановлення місцезнаходження радіоелектронного засобу. Рідше ставиться питання щодо обстеження публічно недоступних місць, житла чи іншого володіння особи. Коли ж під час проведення негласних заходів на підставі ухвали слідчого судді з'ясовуються додаткові ідентифікуючі дані (абонентський номер телефону, адреса електронної пошти, тощо) слідчий, прокурор звертається до слідчого судді за окремим дозволом відносно встановленого джерела.

Непоодинокими є випадки, коли уповноважений суб'єкт звертається до слідчого судді за дозволом на проведення негласних слідчих (розшукових) дій в межах іншої негласної слідчої (розшукової) дії – контролю за вчиненням злочину або виконання спеціального завдання з розкриття злочинної діяльності організованої групи чи злочинної організації. Також має місце звернення детективів для виконання негласних слідчих (розшукових) дій під час виконання запиту на виконання процесуальних дій в межах надання міжнародної правової допомоги.

Клопотань про надання дозволу на моніторинг банківських рахунків не надходило.

2. Статистичні дані щодо розгляду слідчими судьями Вищого антикорупційного суду клопотань про надання дозволу на проведення негласних слідчих (розшукових) дій і оперативно-розшукових заходів

Протягом 2019 року (05.09.2019-31.12.2019) до Вищого антикорупційного суду надійшло 589 клопотання, із яких 469 (79 %) – клопотання про надання дозволу на проведення негласних слідчих (розшукових) дій (НСРД), 110 (21 %) – про надання дозволу на проведення оперативно-розшукових заходів (ОРЗ).

Із загальної кількості клопотань:

Задоволено – 495 (84 %)

Задоволено частково 23 (4 %)

Відмовлено – 63 (11 %)

Вісім клопотань повернуто заявникам.

Протягом 2020 року до слідчих суддів Вищого антикорупційного суду надійшло 2201 клопотання, із яких:

- 1995 (90,5 %)– клопотання про надання дозволу на проведення негласних слідчих (розшукових) дій (НСРД),
- 206 (9,5 %) – про надання дозволу на проведення оперативно-розшукових заходів (ОРЗ).

Із загальної кількості клопотань:

Задоволено – 1784 (81 %)

Задоволено частково 208 (9,5 %)

Відмовлено – 207 (9,5 %)

По одному клопотанню повернуто і залишено без розгляду.

Що стосується суб'єктного складу заявників, то переважна більшість подана детективами Національного антикорупційного бюро України. Разом з тим, протягом 2020 року зверталися також представники Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, Офісу Генерального прокурора та Державного бюро розслідувань.

2020 рік	Уповноважений суб'єкт	Кількість клопотань стосовно НСРД	Кількість клопотань стосовно ОРЗ
1	Детективи Національного антикорупційного бюро	1738	189
2	Прокурори Спеціалізованої антикорупційної прокуратури	226	17
3	Прокурори Офісу Генерального прокурора	23	0
4	Слідчі Державного бюро розслідувань	8	0

3. Особливості розгляду слідчими судьями Вищого антикорупційного суду клопотань про надання дозволу на проведення негласних слідчих (розшукових) дій і оперативно-розшукових заходів.

Відповідно до ч. 2 ст. 248 КПК України у клопотанні про надання дозволу на проведення негласної слідчої (розшукової) дії зазначаються:

- 1) найменування кримінального провадження та його реєстраційний номер;
- 2) короткий виклад обставин кримінального правопорушення, у зв'язку з розслідуванням якого подається клопотання;
- 3) правова кваліфікація кримінального правопорушення із зазначенням статті (частини статті) Кримінального кодексу України;
- 4) відомості про особу (осіб), місце або річ, щодо яких необхідно провести негласну слідчу (розшукову) дію;
- 5) обставини, що дають підстави підозрювати особу у вчиненні кримінального правопорушення;
- 6) вид негласної слідчої (розшукової) дії та обґрунтування строку її проведення;
- 7) обґрунтування неможливості отримання відомостей про кримінальне правопорушення та особу, яка його вчинила, в інший спосіб;
- 8) відомості залежно від виду негласної слідчої дії про ідентифікаційні ознаки, які дозволять унікально ідентифікувати абонента спостереження, телекомунікаційну мережу, кінцеве обладнання тощо;
- 9) обґрунтування можливості отримання під час проведення негласної слідчої (розшукової) дії доказів, які самостійно або в сукупності з іншими доказами можуть мати суттєве значення для з'ясування обставин кримінального правопорушення або встановлення осіб, які його вчинили.

До клопотання слідчого, прокурора додається витяг з Єдиного реєстру досудових розслідувань щодо кримінального провадження, у рамках якого подається клопотання.

За практикою Вищого антикорупційного суду змістовне наповнення клопотання не є детальним і зазвичай відомості на його обґрунтування викладаються в загальних рисах. Звертаючись з клопотанням, слідчий, прокурор переважно викладає в ньому *мінімально необхідний обсяг інформації*. В першу чергу це пов'язано з необхідністю дотримання державної таємниці та побоюваннями про витік інформації. Тому, недостатньо обґрунтоване, на перший погляд, клопотання також має право на розгляд, воно може бути належним чином підтримане підкріпленими матеріалами кримінального провадження. Оскільки самого дотримання формальних вимог, що висуваються чинним законодавством до клопотання, недостатньо для висновку про його фактичну обґрунтованість, в кожному випадку розгляду клопотання про надання дозволу на проведення негласних слідчих (розшукових) дій слідчий, прокурор надає слідчому судді для дослідження матеріали кримінального провадження, які стосуються обставин, зазначених у клопотанні.

Враховуючи ступінь втручання у права людини, вимоги законодавства і обмежувальні критерії, що висуваються до цього виду отримання інформації, під час розгляду клопотань про надання дозволу на проведення негласних заходів слідчими суддями, з урахуванням вимог законодавства, застосовується певний алгоритм. Умовно його можна представити як послідовність перевірки інформації, наданої слідчим, прокурором, на відповідність вимогам закону і фактичним обставинам справи стосовно таких блоків питань:

1. Підсудність справи Вищому антикорупційному суду (в багатьох випадках тісно переплітається з кваліфікацією діяння);
2. Звернення уповноваженим суб'єктом, якщо у клопотанні мова йде про спеціальних суб'єктів (напр., суддів, адвокатів);
3. Відповідність кваліфікації діяння тяжкості злочинів;
4. Причетність особи, щодо якої ставиться питання про надання дозволу, до події кримінального правопорушення;
5. Необхідність проведення негласних заходів у сукупності з неможливістю отримання інформації в інший спосіб;
6. Можливість унікально ідентифікувати особу, щодо якої ставиться питання про надання дозволу на проведення негласних заходів.

Недотримання цих критеріїв тягне відмову у задоволенні клопотання або його часткове задоволення.

=====

3.1. Підсудність кримінального провадження Вищому антикорупційному суду

Слідчі судді Вищого антикорупційного суду здійснюють розгляд клопотань про надання дозволу на проведення негласних слідчих (розшукових) дій та оперативно-розшукових заходів у кримінальних провадженнях щодо злочинів, віднесених до підсудності Вищого антикорупційного суду відповідно до частини першої статті 33-1 КПК України.

За приписами ч. 1 ст. 33-1 КПК України Вищому антикорупційному суду підсудні кримінальні провадження стосовно корупційних злочинів, передбачених в примітці статті 45 КК, статтями 206-2, 209, 211, 366-2, 366-3 КК України, якщо наявна хоча б одна з умов, передбачених пунктами 1-3 частини 5 статті 216 КПК (частина 1 статті 33-1 КПК). В свою чергу, корупційними вважаються кримінальні правопорушення, передбачені статтями 191, 262, 308, 312, 313, 320, 357, 410, у випадку їх вчинення шляхом зловживання службовим становищем, а також кримінальні правопорушення, передбачені статтями 210, 354, 364, 364-1, 365-2, 368 - 369-2 цього Кодексу (примітка до статті 45 КК України).

Тобто, мова йде про кримінальні провадження, **якщо:**

- кримінальне правопорушення вчинено Президентом України, повноваження якого припинено, народним депутатом України, Прем'єр-міністром України, членом Кабінету Міністрів України, першим заступником та заступником міністра, членом Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення, Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері

ринків фінансових послуг, Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, Антимонопольного комітету України, Головою Державного комітету телебачення і радіомовлення України, Головою Фонду державного майна України, його першим заступником та заступником, членом Центральної виборчої комісії, Головою Національного банку України, його першим заступником та заступником, Головою Національного агентства з питань запобігання корупції, його заступником, членом Ради Національного банку України, Секретарем Ради національної безпеки і оборони України, його першим заступником та заступником, Постійним Представником Президента України в Автономній Республіці Крим, його першим заступником та заступником, радником або помічником Президента України, Голови Верховної Ради України, Прем'єр-міністра України; державним службовцем, посада якого належить до категорії "А"; депутатами місцевих рад, посадовою особою місцевого самоврядування, посаду якої віднесено до першої та другої категорій посад; суддею (крім суддів Вищого антикорупційного суду), суддею Конституційного Суду України, присяжним (під час виконання ним обов'язків у суді), Головою, заступником Голови, членом, інспектором Вищої ради правосуддя, Головою, заступником Голови, членом, інспектором Вищої кваліфікаційної комісії суддів України; прокурорами органів прокуратури; особою вищого начальницького складу державної кримінально-виконавчої служби, органів та підрозділів цивільного захисту, вищого складу Національної поліції, посадовою особою митної служби, якій присвоєно спеціальне звання державного радника митної служби III рангу і вище, посадовою особою органів державної податкової служби, якій присвоєно спеціальне звання державного радника податкової служби III рангу і вище; військовослужбовцем вищого офіцерського складу Збройних Сил України, Служби безпеки України, Державної прикордонної служби України, Державної спеціальної служби транспорту, Національної гвардії України та інших військових формувань, утворених відповідно до законів України; керівником суб'єкта великого підприємництва, у статутному капіталі якого частка державної або комунальної власності перевищує 50 відсотків;

- розмір предмета кримінального правопорушення або завданої ним шкоди в п'ятсот і більше разів перевищує розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого законом на час вчинення кримінального правопорушення (якщо кримінальне правопорушення вчинено службовою особою державного органу, правоохоронного органу, військового формування, органу місцевого самоврядування, суб'єкта господарювання, у статутному капіталі якого частка державної або комунальної власності перевищує 50 відсотків);

- кримінальне правопорушення, передбачене ст. 369, ч. 1 ст. 369-2 КК України вчинене щодо посадових осіб іноземних держав, іноземних третейських суддів, осіб, уповноважених вирішувати цивільні, комерційні або трудові спори в іноземних державах у порядку, альтернативному судовому, посадових осіб міжнародних організацій, а також членів міжнародних парламентських асамблей, учасником яких є Україна, та суддів і посадових осіб міжнародних судів.

У клопотанні всупереч вимогам п.3 ч. 2 ст. 248 КПК України не зазначена правова кваліфікація кримінального правопорушення, у зв'язку з яким подається клопотання, а лише зазначається стаття КК України та її частина (191 ч. 5). Із пояснень детектива, короткого викладу обставин та досліджених матеріалів провадження вбачається причетність до злочину службових осіб УСТАНОВИ. Однак, саме чітка правова кваліфікація кримінального правопорушення та її зазначення у клопотанні є обов'язком органу досудового розслідування та визначає межі розгляду клопотання слідчим суддею відповідно до чітко визначеної підсудності. Слідчий суддя не має права ґрунтувати свої висновки на припущеннях, оскільки його мета – здійснення судового контролю за дотриманням прав, свобод та інтересів осіб у кримінальному провадженні. Відповідно до ст. 33-1 КПК України Вищому антикорупційному суду підсудні кримінальні провадження стосовно корупційних кримінальних правопорушень, передбачених зокрема, у примітці с. 45 КК України, якщо наявна хоча б одна з умов, передбачених п.1-3 ч. 5 ст. 216 КПК України. Примітка до ст. 45 КК України відносить кримінальне правопорушення, передбачене ст. 191 КК України, до корупційних лише у випадку вчинення його шляхом зловживання службовим становищем. Таким чином, без чіткої кваліфікації злочину, передбаченого ч. 5 ст. 191 КК України клопотанні сам по собі великий розмір предмету даного злочину не дає підстав віднести його до корупційних та встановити підсудність кримінального провадження Вищому антикорупційному суду.

Обґрунтовуючи необхідність отримання дозволу слідчого судді Вищого антикорупційного суду на проведення НСРД щодо директора ТОВ «НАЗВА», детектив у судовому засіданні послався на наявність умови, передбаченої пунктом 2 ч. 5 ст. 216 КПК України (розмір предмета кримінального правопорушення, якщо воно вчинене службовою особою державного органу, органу місцевого самоврядування). Проте, у судовому засіданні детектив не довів, що предмет кримінального правопорушення або завданої ним шкоди в п'ятсот і більше разів перевищує розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленої законом на час вчинення кримінального правопорушення, висловивши лише припущення щодо розміру завищення цін матеріалів та товарів, придбаних ТОВ «НАЗВА-2» для проведення реконструкції площі. І це припущення детектив побудував на власних усних розрахунках.

Не дозволяє слідчому судді дійти висновку про підсудність справи Вищому антикорупційному суду і кваліфікація кримінального правопорушення. Частина третя статті 191 КК України, за якою кваліфіковано кримінальне правопорушення, встановлює відповідальність за привласнення, розтрату або заволодіння чужим майном шляхом зловживання службовою особою своїм службовим становищем, вчинене повторно або за попередньою змовою групою осіб. При цьому, якщо йдеться про особливо великий розмір вчинених дій (під який можуть попадати кримінальні правопорушення, підсудні Вищому антикорупційному суду), він кваліфікується за частиною 5 статті 191 КК України

Кримінальне правопорушення, передбачене ч. 3 ст. 212 КК України, не віднесене до предметної підсудності Вищого антикорупційного суду, тому підстави для розгляду цього клопотання слідчим суддею Вищого антикорупційного суду відсутні. Положеннями чинного КПК не передбачена можливість повернути чи залишити без розгляду клопотання про надання дозволу на проведення негласних слідчих (розшукових) дій. У слідчого судді відсутні підстави для розгляду клопотання по суті, тому слідчий суддя вважає, що у задоволенні клопотання слід відмовити з формальних підстав.

Слідчим суддею не встановлено із матеріалів клопотання, пояснень детектива та наданих для огляду документів підстав віднесення кримінального провадження за ознаками кримінальних правопорушень, передбачених ч.2,5 ст. 191, ч. 2,3 ст. 212, ч. 2 ст. 364 КК України,

до підсудності Вищого антикорупційного суду, а так само причетності ОСОБА-1 до вчинення корупційного злочину.

=====

3.2. Звернення уповноваженим суб'єктом, якщо у клопотанні мова йде про спеціальних суб'єктів (напр., суддів, адвокатів).

Передбачені законом гарантії незалежності суддів і адвокатів обумовлюють їх віднесення до спеціальних суб'єктів, щодо яких здійснюється особливий порядок кримінального провадження. Отже, відносно таких осіб слідчі судді перевіряють належність суб'єкта звернення з відповідним клопотанням. Так, згідно з ч. 9 ст. 49 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» проведення стосовно судді оперативно-розшукових заходів чи слідчих дій, що можуть проводитися лише з дозволу суду, здійснюється на підставі судового рішення, ухваленого за клопотанням Генерального прокурора або його заступника, керівника регіональної прокуратури або його заступника. Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» закріплює, що проведення стосовно адвоката негласних слідчих (розшукових) дій здійснюється на підставі судового рішення, ухваленого за клопотанням Генерального прокурора, його заступників, прокурора Автономної Республіки Крим, області, міста Києва та міста Севастополя (п. 3 ч. 1 ст. 23 Закону України «Про адвокатуру і адвокатську діяльність»). При чому така вимога поширюється в тому числі і на адвоката, свідоцтво про право на зайняття адвокатською діяльністю якого припинено.

В ситуаціях, що надходять на розгляд Вищого антикорупційного суду, суб'єктом звернення зазвичай виступає керівник Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, як заступник Генерального прокурора (ч. 2 ст. 8 Закону України «Про прокуратуру»).

ОСОБА-1 на даний час не здійснює адвокатську діяльність, але він має свідоцтво на право на зайняття адвокатською діяльністю, може в будь-який час поновити його, а також може бути носієм адвокатської таємниці- інформації про зміст наданої правової допомоги своїм клієнтам, яка надавалась раніше, та може зберігати інформацію, яка містить адвокатську таємницю, в електронному виді, і обговорювати певні питання наданої раніше правової допомоги зі своїми клієнтами. Тобто особа, відносно якої детектив просить надати дозвіл на проведення НСРД є носієм адвокатської таємниці, а також може мати електронні носії (інформаційні системи) які можуть містити таку адвокатську таємницю. Таким чином, внаслідок здійснення НСРД може бути отримано доступ до адвокатської таємниці, яка зберігається ОСОБОЮ-1. Враховуючи викладене, дозвіл на здійснення слідчих дій відносно ОСОБИ-1, може бути здійснено тільки за клопотанням осіб, зазначених у п. 3 ч. 1 ст. 23 ЗУ «Про адвокатуру і адвокатську діяльність». Оскільки клопотання подане детективом, а не прокурором, зазначені вимоги закону порушені, а за такого відсутні підстави для його задоволення.

З огляду на положення ч. 2 ст. 8 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» прийняття рішення про проведення оперативно-розшукових заходів, подання та розгляд відповідних клопотань, проведення оперативно-розшукових заходів та інші питання їх проведення регулюються згідно з положеннями глави 21 КПК України з урахуванням

особливостей, передбачених цим Законом щодо мети проведення оперативно-розшукових заходів, суб'єкта ініціювання, обґрунтування клопотання про їх проведення та підстав для його задоволення слідчим суддею. При чому негласне обстеження публічно недоступних місць, аудіо-, відео контроль особи, спостереження за особою, зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж, електронних інформаційних систем, установа мис місцезнаходження радіоелектронного засобу проводяться на підставі ухвали слідчого судді. Такі заходи застосовуються виключно з метою запобігання вчиненню тяжкого або особливо тяжкого злочину.

Відповідно до відомостей, що містяться в Єдиному реєстрі адвокатів України ОСОБА-1 є адвокатом (свід. № XXXX від XX.XX.2020, видане Радою адвокатів ХХХ-ої області). Номер телефону, щодо якого у клопотанні ставиться питання про зняття інформації, вказаний як номер телефону адвоката. Згідно з п. 3 ч. 1 ст. 23 Закону України «Про адвокатуру і адвокатську діяльність» проведення стосовно адвоката оперативно-розшукових заходів здійснюється на підставі судового рішення, ухваленого за клопотанням Генерального прокурора, його заступників, прокурора Автономної Республіки Крим, області, міста Києва та міста Севастополя. В даному випадку ця вимога не дотримана, адже клопотання подане не прокурорами вказаних рівнів, а т.в.о. заступника Керівника Головного підрозділу детективів – Керівника Другого підрозділу детективів Головного підрозділу детективів.

Оскільки чинний КПК України не містить повноваження слідчого судді повернути клопотання про надання дозволу на проведення негласних заходів (ОРЗ чи НСРД) суб'єкту, що з ним звернувся, слідчий суддя відмовляє у його задоволенні. При чому постановлення слідчим суддею ухвали про відмову в наданні дозволу на проведення негласної слідчої (розшукової) дії не перешкоджає повторному зверненню з новим клопотанням про надання такого дозволу.

Разом з тим, в контексті оперативно-розшукової діяльності слідчий суддя дійшов висновку про неналежність виконуючого обов'язки керівника підрозділу детективів, який має повноваження звертатися з клопотанням про надання дозволу на проведення оперативно-розшукових заходів.

Частиною 3 статті 8 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» передбачено, що негласне обстеження публічно недоступних місць, житла чи іншого володіння особи, аудіо-, відеоконтроль особи, аудіо-, відеоконтроль місця, спостереження за особою, зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж, електронних інформаційних мереж, накладення арешту на кореспонденцію, здійснення її огляду та виїмки, установа мис місцезнаходження радіоелектронного засобу проводяться на підставі ухвали слідчого судді, постановленої за клопотанням керівника відповідного оперативного підрозділу або його заступника, погодженого з прокурором. Ці заходи застосовуються виключно з метою запобігання вчиненню тяжкого або особливо тяжкого злочину, запобігання і припинення терористичних актів та інших посягань спеціальних служб іноземних держав та організацій, якщо іншим способом одержати інформацію неможливо. Оскільки вказаним законом не передбачено можливості звернення до слідчого судді з відповідним клопотанням в.о. керівника підрозділу детективів Національного антикорупційного бюро України (аббревіатура «в.о.» свідчить про покладення на певну особу обов'язків, а не наділення повноваженнями, які виникають з моменту призначення на відповідну посаду), то слідчий суддя дійшов висновку, що із клопотанням звернулася неуповноважена особа, а за такого клопотання задоволенню не підлягає.

=====

3.3. Відповідність кваліфікації діяння тяжкості злочину

За правилами ч. 2 ст. 246 КПК України негласні слідчі (розшукові) дії проводяться виключно у кримінальному провадженні щодо тяжких і особливо

тяжких злочинів (за виключенням установлення місцезнаходження радіоелектронного засобу).

У відповідності до ст. 12 Кримінального кодексу України тяжким злочином є передбачене цим Кодексом діяння (дія чи бездіяльність), за вчинення якого передбачене основне покарання у виді штрафу в розмірі не більше двадцяти п'яти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавлення волі на строк не більше десяти років. В свою чергу, особливо тяжким злочином є передбачене цим Кодексом діяння (дія чи бездіяльність), за вчинення якого передбачене основне покарання у виді штрафу в розмірі понад двадцять п'ять тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, позбавлення волі на строк понад десять років або довічного позбавлення волі.

Ступінь тяжкості злочину, за вчинення якого передбачене одночасно основне покарання у виді штрафу та позбавлення волі, визначається виходячи зі строку покарання у виді позбавлення волі, передбаченого за відповідний злочин.

Частина 3 ст. 248 КПК України надає слідчому судді можливість постановити ухвалу про надання дозволу, якщо слідчий, прокурор доведе наявність достатніх підстав вважати, що вчинений злочин відповідної тяжкості. Отже, слідчий суддя має перевірити, чи відповідає фабула кримінального правопорушення, про яку стверджує слідчий (прокурор), визначеній у клопотанні кваліфікації, а також чи обґрунтована вона. Така перевірка здійснюється на підставі критично-раціональної оцінки представлених матеріалів кримінального провадження у сукупності з обґрунтуванням, викладеним у клопотанні, та наданими під час судового засідання поясненнями. При вирішенні питання кваліфікації слідчий суддя оцінює лише достатність підстав вважати, що відповідне правопорушення було вчинене. Встановлення таких підстав базується на існуванні фактів чи інформації, що події, про які йдеться, становлять склад кримінального правопорушення відповідної тяжкості. Необхідно оцінювати ймовірність і обґрунтованість всіх обставин, проте в сукупності вони повинні формувати у слідчого судді внутрішнє переконання щодо вчинення тяжкого або особливо тяжкого злочину (безвідносно до особи, щодо якої ставиться питання про надання дозволу на проведення негласних заходів). При отриманні дозволу на проведення оперативно-розшукових заходів слідчий суддя встановлює, чи можуть певні дії, про які стверджує зацікавлений суб'єкт, у випадку їх вчинення становити склад тяжкого чи особливо тяжкого злочину.

Недотримання умови тяжкості кримінального правопорушення відповідно до ч. 2 ст. 246 та ч. 3 ст. 248 КПК України не дає слідчому судді можливість вирішувати питання про дозвіл на проведення негласних заходів.

У судовому засіданні детектив пояснив, що ОСОБА-1 вручена підозра за ч. 2 ст. 368 КК України, однак у процесі допиту свідка ОСОБА-2 стало відомо, що ОСОБА-1 вживає заходів щодо підкупу свідка. За таких обставин детектив вважає, що є необхідність у проведенні комплексу НСРД відносно ОСОБА-2, а також знайомих ОСОБА-1, через яких вона може вести переговори з іншими свідками – ОСОБА -3, ОСОБА -4. В рамках даного досудового розслідування детективом проведено значну кількість слідчих та інших процесуальних дій, спрямованих на отримання відомостей, які в подальшому будуть використовуватися як докази

для доказування факту отримання суддею неправомірної вигоди за постановлення рішення на користь третьої особи. Отже, немає необхідності у проведенні комплексу НСРД, враховуючи, що вчинення злочину, передбаченого ч. 3 ст. 368 КК України, відбулося в червні 2019 року, а ОСОБИ-1 у грудні 2019 за ч. 3 ст. 368 КК України вручена підозра. Разом з тим, як вбачається із пояснень детектива, необхідність проведення НСРД переважно пов'язана з доказуванням причетності ОСОБИ-1 до вчинення злочину, передбаченого ст. 386 КК України, який є злочином невеликої тяжкості.

Стверджуючи про факт вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ч. 5 ст. 191 КК України, детектив посилається на те, що нерухоме майно відчужене за ціною значно нижчою його реальної вартості, у зв'язку з чим завдано збитків державі в особливо великому розмірі. Обґрунтовуючи вчинення злочину відповідної тяжкості як умову надання дозволу на негласні заходи, детектив надає частину матеріалів кримінального провадження, а саме: відповідні звіти оціночної вартості, рецензії спеціаліста Фонду державного майна на ці звіти, постанову про залучення спеціаліста, протокол огляду приміщень. Із наданих матеріалів не вбачається значне заниження вартості державного майна. Навпаки, рецензії на звіти свідчать про те, що проведена оцінка може відповідати дійсності. За таких умов сумнівним вбачається наявність особливо великого розміру, для кваліфікації діяння за ч. 5 ст. 191 КК України. Посилання детектива на те, що під час огляду за участю спеціаліста встановлена невідповідність майна відображенням у звітах характеристикам, не можуть прийматися до уваги слідчим суддею, адже вони не підтверджуються належним чином, спеціаліст не допитувався, жодного аналітичного або експертного документу про вартість нерухомого майна, яка, на думку досудового розслідування, є реальною, слідчому судді не надано.

З цих же підстав слідчий суддя не розглядає твердження про вчинення злочину, передбаченого ч. 3 ст. 365-2 КК України, в якості підстави надання дозволу на проведення негласних слідчих (розшукових) дій. Що стосується кваліфікації за ч. 1 ст. 388 КК України, то вона, по-перше, не відповідає рівню тяжкості, по-друге, самотійно не відноситься до підсудності Вищого антикорупційного суду.

За таких обставин детективом не доведено, що має місце вчинення тяжкого або особливо тяжкого злочину, що є першим основним критерієм при вирішенні питання про надання дозволу на проведення негласних слідчих (розшукових) дій. За урахуванням викладеного, клопотання детектива не підлягає задоволенню.

У клопотанні не викладено правову кваліфікацію кримінального правопорушення, міститься лише посилання на статті та частини статті, що унеможливує встановлення кваліфікуючих ознак кримінального правопорушення. Зміст клопотання не відповідає поясненням детектива, наданим в судовому засіданні, не надано для огляду підозру, яку зі слів детектива, пред'явлено ОСОБИ-1, для встановлення вчинення інкримінованого злочину групою осіб, адже посилання на відповідні статті КК у клопотанні відсутні, не надано достовірних відомостей про строк досудового розслідування, який зі слів детектива знаходиться за межами двомісячного строку, на який висловлено прохання надати НСРД

В обґрунтування готування до злочину, детектив посилається на отриману інформацію від агентурних джерел і посилається на повернення вказаними суддями справ для доопрацювання до органу поліції як на штучне затягування часу розгляду справ про адміністративні правопорушення. Однак, при цьому детектив не надає жодних матеріалів, із яких можливо б було пересвідчитися, що таке повернення могло мати штучний характер. При цьому право судді повертати адміністративні матеріали для доопрацювання передбачене Кодексом України про адміністративні правопорушення.

Крім того, обґрунтовуючи необхідність надання дозволу на проведення оперативно-розшукових заходів відносно ОСОБИ-1, детектив посилається на те, що він, будучи помічником голови суду і спеціалістом відділу документального забезпечення, має вплив на

автоматичну систему розподілу судових справ і здійснює втручання таким чином, щоб певні кримінальні провадження та провадження у справах про адміністративні правопорушення розподілялися на визначених у клопотанні суддів. Однак, втручання в АСДС має залишити певні електронні сліди, наявність яких не перевірялася в рамках цієї справи. Крім того, відповідні твердження не вбачаються слідчому судді достатньо переконливими, оскільки вони ґрунтуються виключно на інформації, отриманій під час опитування осіб, без будь-якої перевірки і закріплення.

За таких обставин у слідчого судді відсутні підстави вважати обґрунтованими доводи про готування до вчинення злочину, передбаченого ч. 3 ст. 368 КК України, за наданим детективом обґрунтуванням

У клопотанні повідомляється, що досудовим розслідуванням досліджуються обставини можливої легалізації (відмивання) грошових коштів на загальну суму XX XXX XXX грн, вчиненої за участю службових осіб ПрАТ «НАЗВА», одержаних злочинним шляхом внаслідок узгодженого надання позик, що супроводжувалося правочинами у виді договорів доручень... Крім того, у клопотанні детективом зроблено висновок, що на даний час у досудового розслідування є обґрунтовані підстави вважати, що до вчинення кримінального правопорушення може бути причетна ОСОБА-1. Проте, не зазначено, якого саме кримінального правопорушення. Але після цього у клопотанні знов зазначено, що вказані відомості свідчать про можливу участь ОСОБИ-1 у легалізації (відмиванні) доходів, одержаних злочинним шляхом, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 209 КК України. Зазначені формулювання, що викладені у клопотанні, щодо можливого вчинення злочину та можливої участі особи у вчиненні можливого злочину не переконали слідчого суддю, що було вчинено злочин відповідної тяжкості... крім того, КПК не передбачає можливості надання дозволу на проведення НСРД для отримання доказів, які в сукупності з іншими доказами можуть мати суттєве значення для з'ясування обставин можливого кримінального правопорушення або встановлення осіб, які можливо вчинили кримінальне правопорушення

Відсутність у клопотанні та витягу із ЄСРД відомостей про суми допущених, за версією органу досудового розслідування, розтрат, а також ненадання слідчому судді пояснень, розрахунків, міркувань, які дають можливість встановити таку суму, позбавляє слідчого суддю можливості перевірити тяжкість злочину, з приводу якого здійснюється досудове розслідування, а відтак перевірити дотримання умови тяжкості кримінального правопорушення, що є підставою для надання дозволу на проведення НСРД. Із пояснень детектива, короткого викладу обставин та досліджених матеріалів провадження вбачається можлива причетність ОСОБИ-1 до заниження оцінки земельної ділянки, однак саме чітка правова кваліфікація кримінального правопорушення із зазначенням кваліфікуючих ознак, підтвердження такої кваліфікації є обов'язком органу досудового розслідування. Слідчий суддя не має права ґрунтувати свої висновки на припущеннях, оскільки його мета – здійснення судового контролю за дотримання прав, свобод та інтересів осіб у кримінальному провадженні. Таким чином, без визначення розміру предмета злочину, передбаченого ст. 191 КК України, відсутня можливість перевірити, чи дотримана умова тяжкості кримінального правопорушення, що відповідно до ч. 2 ст. 246, ч. 3 ст. 248 КПК України надає слідчому судді можливість вирішувати питання про дозвіл на проведення НСРД

Слідчий суддя, дослідивши надані матеріали, не знайшов достатніх підстав вважати, що дійсно було вчинене кримінальне правопорушення або готується його вчинення. Всі твердження детектива ґрунтуються лише на його умовиводах про можливе вчинення (готування до вчинення) кримінального правопорушення, причетність вказаних осіб до їх вчинення та аналізу декількох судових рішень. Проте, слідчому судді не надано належних і достатніх доказів, які б свідчили про це... З наданих детективом матеріалів, крім

характеризуючих відомостей, іншої інформації, яка б свідчила про вчинення кримінального правопорушення або готування до його вчинення не надано.

=====

3.4. Причетність особи, щодо якої ставиться питання про надання дозволу, до події кримінального правопорушення.

Згідно з п. 5 ч. 2 ст. 248 КПК України у клопотанні про надання дозволу на проведення негласних слідчих (розшукових) дій, серед іншого, зазначаються обставини, що *дають підстави підозрювати особу* у вчиненні злочину. Слідчий суддя не застосовує стандарт обґрунтованої підозри і не встановлює обґрунтованість підозри конкретної особи. Це є логічним з огляду, по-перше, на те, що переважна більшість негласних заходів проводяться до того, як особа набуває процесуального статусу підозрюваного, по-друге, обґрунтованість підозри є предметом розгляду при вирішенні інших питань в межах кримінального провадження. В більшості клопотання про проведення негласних заходів подаються щодо осіб, які не мають статусу підозрюваного у цьому кримінальному провадженні, але потенційно можуть його набути.

Згідно з положеннями Кримінального процесуального кодексу України негласні слідчі (розшукові) дії, залежно від їх виду і конкретної мети, проводяться щодо підозрюваного чи іншої особи, якщо лише в результаті їх проведення є можливість отримати відомості про злочин і особу, яка його вчинила, чи обставини, що мають значення для досудового розслідування (про події, речі і документи, які мають істотне значення для досудового розслідування)¹.

Отже, досліджуючи за алгоритмом критерій підстав підозрювати особу у вчиненні злочину, слідчий суддя встановлює, що в цьому кримінальному провадженні певна особа перевіряється на причетність до вчинення злочину, а за допомогою відповідних негласних слідчих (розшукових) дій така причетність може підтвердитися, і відповідно, трансформуватися в підозру, або, навпаки, бути спростована. Слідчі (розшукові) дії, хоча і проводяться з метою встановлення обставин, що мають значення для справи, однак в їх результаті можуть бути спростовані наявні в органі досудового розслідування версії. Іншими словами, вирішуючи питання про надання дозволу на проведення негласних слідчих (розшукових) дій, слідчий суддя досліджує *обставини, що дають підстави вважати особу причетною до злочину, тобто встановлюється зв'язок між правопорушенням і конкретною фізичною особою, в тому числі через вчинення цією особою певних дій або бездіяльності в обставинах протиправного діяння*. Оцінка причетності до вчинення злочину розрізняється в залежності від виду кримінального правопорушення, яке розслідується, та обставин, які становлять зміст досудового розслідування.

¹ Інструкція про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні, затверджена наказом Генеральної прокуратури України, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, Адміністрації Державної прикордонної служби України, Міністерства фінансів України, Міністерства юстиції України від 16.11.2012 № 114/1042/516/1199/936/1687/5.

Для оцінки причетності до вчинення злочину, слідчий суддя має переконатися в тому, що на день розгляду клопотання встановлена безпосередня або опосередкована участь особи у подіях, про які йде мова у клопотанні. Не можуть братися до уваги самі лише посилання на посаду, яку займає особа, щодо якої ставиться питання про дозвіл на проведення негласних заходів, (наприклад, керівник особи, яка підозрюється у вчиненні злочину), на наявність власності (зокрема, кінцевий бенефіціарний власник юридичної особи, посадові особи якої підозрюються у вчиненні злочину), на родинні, сімейні або дружні стосунки (поширений варіант: вона є дружиною/матір'ю/подругою ОСОБА-1, тому їй можуть бути відомі обставини вчинення кримінального правопорушення) та інші подібні припущення слідчого, прокурора. Іншими словами, досліджені матеріали кримінального провадження в доказовому плані мають бути спроможні показати зв'язок між вчиненим правопорушенням та особою, щодо якої вирішується питання контролю.

Мотиви причетності адвоката ОСОБА-1 до вчинення вказаного злочину, що наведені у клопотанні, не приймаються до уваги, оскільки не надано жодного доказу, що обслуговування підприємств групи «НАЗВА» мало протиправний характер і було направлено саме на заволодіння коштами банку, а не здійснювалося в межах вимог Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність». Сам факт того, що ОСОБА-1 як адвокат обслуговувала певні підприємства під час отримання ними та обслуговування вищезазначеного кредиту, ще не свідчить про її причетність до вчинення описаного злочину.

З матеріалів кримінального провадження, оглянутих у судовому засіданні, не вбачається ознак змови судді, який вимагав кошти у заявника, та судді ОСОБА-1. Посилання на те, що у провадженні судді знаходиться обвинувальний акт, є очевидно недостатнім для втручання у права людини шляхом проведення щодо неї комплексу НСРД.

З урахуванням досліджених відомостей у слідчого судді недостатньо вагомих підстав вважати, що до вчинення кримінального правопорушення може бути причетний суддя, щоб це обумовлювало надання дозволу на проведення негласних заходів відносно нього.

Так, всі зафіксовані під час досудового розслідування перемовини з приводу неправомірної вигоди ведуться між заявником і працівником ІНФОРМАЦІЯ районного суду ОСОБОЮ-2. Крім того, в цьому кримінальному провадженні вже проводилися негласні заходи, під час яких зафіксована передача ОСОБОЮ-3 грошових коштів ОСОБИ-2 в розмірі ХХХХ дол США для передачі судді, які станом на час звернення з клопотанням судді не передані. При чому, ОСОБА-2 повідомив ОСОБИ-3 про те, що грошові кошти передані судді і прискорював його передати залишок коштів, що не відповідає дійсності (ці розмови відбувалися під контролем на підставі ухвали слідчого судді).

*Окрім того, що негласні заходи є легітимним та ефективним способом отримання доказової інформації у кримінальному провадженні, вони являють собою найсерйознішу форму втручання у права людини. З урахуванням встановлених законом правил і обмежень, вони можуть застосовуватися лише в тих випадках, коли іншими способами отримати докази неможливо. В рамках судового контролю, який здійснює слідчий суддя за дотриманням прав, свобод і інтересів у кримінальному провадженні, дозвіл на втручання у права людини шляхом проведення комплексу негласних слідчих (розшукових) дій, може бути наданий лише за наявності **вагомих і достатніх підстав** вважати, що особа причетна до вчинення кримінального правопорушення, про яке зазначає прокурор (детектив). В іншому разі таке*

втручання не може вважатися необхідним і пропорційним. В даному випадку таких вагомих підстав слідчому судді не надано. Адже, крім твердження заявника і працівника суду (який може бути зацікавлений в отриманні грошових коштів під приводом надання неправомірної вигоди судді), причетність судді ОСОБИ-1 до прохання надати неправомірну вигоду не підтверджується жодними матеріалами. Самої лише наявності двох судових ухвал, однією із яких провадження у справі закрито, недостатньо для висновку про причетність судді до прохання надати неправомірну вигоду.

З огляду на відсутність підтверджених відомостей про причетність судді до вчинення правопорушення, проведення негласних слідчих (розшукових) дій щодо неї може розглядатися як втручання у здійснення правосуддя. Відповідно до ч. 3 ст. 6 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» втручання у здійснення правосуддя, вплив на суддів у будь-який спосіб забороняються. Крім того, суддя є посадовою особою, що має відповідні гарантії здійснення правосуддя, спрямовані на неможливість впливати на незалежність судової влади. Надання дозволу на проведення негласних слідчих (розшукових) дій лише на підставі показань особи, якій інформація про необхідність передачі неправомірної вигоди судді, донесена адвокатом, порушує самі гарантії суддівської діяльності і нівелює демократичні підвалини конституційного ладу, побудованого на принципі розподілу влади. За таких умов, інформація, що відповідна пропозиція розглянути справу в позитивному для заявника руслі надійшла саме від судді, підлягає ретельній перевірці без надмірного втручання у права і свободи особи та діяльність зі здійснення правосуддя. В тому числі така перевірка можлива шляхом проведення негласних слідчих (розшукових) дій відносно інших осіб, які фігурують в цьому кримінальному провадженні, зокрема адвоката, який висловив заявнику відповідну інформацію.

... Цей стандарт стає ще більш суворим, коли ставиться питання про негласні заходи відносно адвокатів. В цьому кримінальному провадженні обґрунтування такої необхідності полягає в тому, що цей адвокат серед інших адвокатів Адвокатського об'єднання міг надавати правову допомогу ТОВ «НАЗВА» під час описаних подій.

Слідчий суддя зазначає, що адвокатура України – недержавний самоврядний інститут, що забезпечує здійснення захисту, представництва та інших видів правової допомоги на професійній основі. Відповідно до ст. 4 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» адвокатська діяльність здійснюється, зокрема, на принципах верховенства права, законності, незалежності та конфіденційності. А стаття 23 Закону закріплює гарантії адвокатської діяльності, серед яких заборони будь-якого втручання в адвокатську діяльність, проведення огляду, розголошення, витребування чи вилучення документів, пов'язаних із здійсненням адвокатської діяльності, втручання у приватне спілкування адвоката з клієнтом, втручання у правову позицію адвоката тощо. Незалежність адвокатури, в тому числі від необґрунтованого втручання в адвокатську діяльність правоохоронних органів при розслідуванні кримінальних правопорушень, є одними із демократичних інститутів і ознакою правової держави.

Встановлені гарантії, безумовно, не означають, що відносно адвоката не можуть здійснюватися слідчі (розшукові) заходи. Однак дозвіл на їх проведення може бути наданий лише за наявності достатніх і вагомих підстав вважати, що під видом правової допомоги адвокат здійснює об'єктивно протиправну діяльність. Саме по собі обґрунтування, що адвокат міг надавати правову допомогу суб'єкту господарювання в період вчинення таким суб'єктом протиправних дій, викликає обурення та свідчить про поверховий підхід при зверненні до слідчого судді з клопотанням про проведення негласних заходів.

Слідчим не надано достатніх відомостей, які б давали підстави вважати, що директор ТОВ «НАЗВА» ОСОБА-1 міг брати участь у проведенні торгів та узгодженні спільних дій учасників цих торгів. Відомості, що містяться у наданій для огляду роздрукованій копії файлу, який виконаний рукописним текстом, виявлений в ході огляду ноутбука та флешнакопичувача,

вилучених під час обшуку, не переконують слідчого суддю у наявності підстав, які б давали право на втручання у приватне спілкування ОСОБА-1.

В даному випадку висновок про участь ОСОБИ-1 у подіях, про які йдеться, детективом зроблено внаслідок розмов двох осіб, одна із яких також перевіряється на причетність до готування до злочину; сам ОСОБА-1 на час звернення до слідчого судді в подіях підготовки до вчинення кримінального правопорушення себе не проявляв. Той факт, що в силу повноважень ОСОБА-1 має в майбутньому підписати акти виконаних робіт сам по собі не свідчить про те, що він є причетним до готування до злочину. Наданих детективом матеріалів і пояснень очевидно недостатньо для дозволу на проведення щодо ОСОБИ-1 комплексу негласних заходів, що зумовлює відмову у задоволенні клопотання.

... Обґрунтовуючи причетність ОСОБИ-1 до кримінального правопорушення, детектив стверджує, що вона ХХ.ХХ.2018 набула у власність частку у статутному капіталі ТОВ «НАЗВА». Детектив обґрунтовує проведення щодо неї негласних заходів необхідністю перевірки її оточення в контексті конкретних осіб, хто залучив її до кримінального правопорушення ... В даному випадку детективом не наведено обставин, що свідчать про причетність особи, щодо якої проситься дозвіл на проведення негласних заходів. Одного лише посилання на те, що така особа є учасником товариства з обмеженою відповідальністю, яке, за версією досудового розслідування, було задіяно у легалізації коштів, отриманих внаслідок вчинення суспільно-небезпечного діяння, недостатньо, щоб дозволити втручання у її права шляхом проведення комплексу негласних заходів. Тим більше, що відповідно до матеріалів кримінального провадження події, про які зазначає детектив, відбувалися значно раніше, починаючи з 2013 року, в той час як ОСОБА-1 увійшла до складу учасників товариства лише у ХХ.2018 року. Крім того, детектив не зміг обґрунтувати, які інші процесуальні дії були проведені в цьому кримінальному провадженні для того, щоб встановити обставини, що мають значення для справи, зокрема, коло причетних осіб без проведення негласних слідчих (розшукових) дій.

Обґрунтовуючи причетність ОСОБИ-1 до кримінального правопорушення, детектив стверджує, що вона ХХ.ХХ.2017 набула у власність частку у статутному капіталі ТОВ «НАЗВА», а через тиждень відчужила її на користь іншої особи. Детектив стверджує, що таким чином ОСОБА-1 була залучена до легалізації грошових коштів в якості пособника. Крім того, обґрунтовує проведення щодо неї негласних заходів необхідністю перевірки її оточення в контексті конкретних осіб, хто залучив її до кримінального правопорушення.

Слідчий суддя не вважає доводи детектива достатніми для надання дозволу на проведення негласних слідчих (розшукових) дій відносно особи. ... Одного лише посилання на те, що така особа короткий період – тиждень - була учасником товариства з обмеженою відповідальністю, яке, за версією досудового розслідування, було задіяно у легалізації коштів, отриманих внаслідок вчинення суспільно-небезпечного діяння, недостатньо, щоб дозволити втручання у її права шляхом проведення комплексу негласних заходів.

Обґрунтовуючи необхідність дозволу на проведення негласних заходів відносно ОСОБИ-1, детектив стверджує, що він є першим заступником голови ХХХ-ої місцевої державної адміністрації. Під час проведення досудового розслідування зафіксовані розмови про необхідність виділення із бюджету грошових коштів, щодо яких існує намір на привласнення. Один із співрозмовників, який, за версією досудового розслідування, є учасником злочинної групи, пообіцяв, що зможе забезпечити виділення цих грошових коштів за участю ОСОБИ-1.

Слідчий суддя не може погодитися з такою позицією детектива. ... В даному випадку висновок про участь ОСОБИ-1 у подіях, про які йдеться, детективом зроблено внаслідок

розмов двох осіб, одна із яких перевіряється на причетність до готування до злочину; сам ОСОБА-1 на час звернення до слідчого судді в подіях підготовки до вчинення кримінального правопорушення себе не проявляє. Детективом не доведено, що в силу повноважень ОСОБА-1 має можливість сприяти виділенню грошових коштів із бюджету, а також, що за їх наявності він має намір використати відповідні повноваження в цьому кримінальному провадженні.

... Одного лише посилання на те, що така особа була членом тарифної комісії ДП «НАЗВА» (яка приймала рішення колегіально) та головним бухгалтером ДП «НАЗВА», очевидно недостатньо, щоб дозволити втручання у її права шляхом проведення комплексу негласних заходів.

... Адже, участь ОСОБИ-1 у подіях, про які йдеться у клопотанні, пов'язується виключно з інформацією, що надавалася ОСОБОЮ-2, ОСОБОЮ-3 та ОСОБОЮ-4, які у своїх розмовах посилалися на знайомство з міністром ІНФОРМАЦІЯ ОСОБА-1 та його обізнаність про процедури, що мають відбуватися за умови надання неправомірної вигоди. Факт безпосередньої або опосередкованої участі самого ОСОБИ-1 у подіях, про які йде мова у клопотанні, жодним чином на день розгляду клопотання не встановлений. Іншими словами, в доказовому плані досліджені матеріали кримінального провадження не дають змоги встановити прямий зв'язок між правопорушенням та особою ОСОБИ-1, а його пов'язаність з кримінальним правопорушенням відбувається лише через твердження третіх осіб (які посиланням на міністра можуть намагатися додати авторитету та вагомості своїм словам та діям).

Досліджені в судовому засіданні докази, в тому числі матеріали, що стали підставою для внесення відомостей до ЄРДР, рапорт старшого оперуповноваженого, доручення на проведення слідчих (розшукових) дій, відомості, які встановлені на виконання даних доручень щодо осіб, їх даних, номерів телефонів та місця знаходження їх кабінетів, протокол огляду сайту щодо встановлення прізвищ колеги суддів ІНФОРМАЦІЯ апеляційного суду з розгляду справи №XXX відносно ОСОБА-3 за ч. 1 ст. 187 КК України; відомості щодо посад, які займають фігуранти справи, та інші відомості, на переконання слідчого судді, не свідчать про те, що саме ОСОБА-5 надав неправомірну вигоду у розмірі XX XXX грн ОСОБИ-3, які в подальшому передала судді ОСОБА-4 для організації вирішення питання щодо уникнення від відповідальності громадянина України за вчинення адміністративного правопорушення, передбаченого ст. 130 КУпАП по справі, що знаходиться на розгляді в судді **ОСОБА-1**, і що на даний час ОСОБА-5 сприяє та вчиняє дії, спрямовані на винесення рішення у справі про адміністративне правопорушення на користь ОСОБИ-6. Зокрема, слідчому судді не надано жодних даних про те, що в провадженні судді **ОСОБА-1** перебуває адміністративна справа стосовно ОСОБИ-6 та що саме суддя ОСОБА-1 узгоджував свою позицію з приводу даної справи з іншими особами, відсутні дані щодо стадії розгляду цієї справи. Судом лише встановлено, що для особи на прізвище ОСОБА-1 виділена частина коштів із отриманих ОСОБОЮ-3 XXXXX грн від особи на ім'я "ПЕТЯ", що **ОСОБА-1** вирішує, що робити з якоюсь адміністративною справою. Однак ці фактичні обставини не свідчать про наявність достатніх підстав, які виправдовують втручання у приватне спілкування **ОСОБИ-1**.

В клопотанні детективом настільки узагальнено викладено обставини кримінального правопорушення, у зв'язку з розслідуванням якого подане клопотання, що неможливо встановити зв'язок між такими обставинами та особою, відносно якої детектив просить надати дозвіл на проведення НСРД. Крім того, в клопотанні взагалі не зазначено обставин, що дають підстави підозрювати особу, відносно якої детектив просить надати дозвіл на

проведення НСРД, у вчиненні кримінального правопорушення або причетності до нього будь-яким чином. За такого детективом не доведено, що під час проведення НСРД можуть бути отримані докази, які самостійно або в сукупності з іншими доказами можуть мати суттєве значення для з'ясування обставин кримінального правопорушення або встановлення осіб, які вчинили кримінальні правопорушення

(примітка: іншою ухвалою в цій справі цей же слідчий суддя задовольнив таке ж клопотання, в якому було усунуто недоліки, які слугували підставою для відмови у задоволенні клопотання).

В даному випадку детективом не наведено обставин, що свідчать про причетність особи, щодо якої проситься дозвіл на проведення негласних заходів. Участь ОСОБИ-1 у цьому кримінальному провадженні об'єктивується лише через згадки про нього ОСОБОЮ-2, чого є очевидно недостатньо для висновку про причетність ОСОБИ-1 до кримінального правопорушення, щоб дозволити втручання у її права шляхом проведення комплексу негласних заходів. Отже у наданні дозволу на проведення щодо ОСОБИ-1 негласних заходів слід відмовити. При чому відмова у наданні дозволу не позбавляє детектива права звернутися до слідчого судді з таким же клопотанням в майбутньому при наявності більш спроможної доказової бази

В обґрунтування необхідності проведення негласних слідчих (розшукових) дій щодо ОСОБИ-1 детектив вказує на те, що в протоколі огляду телефону XXXXXXXX, вилученого ДАТА під час обшуку у експерта ОСОБА-2, у додатку 3 до протоколу міститься переписка між ОСОБА-2 та директором ТОВ «НАЗВА», у якій є посилання на ОСОБУ-1. Дослідженням вказаного додатку 3 до протоколу огляду не встановлено даних, які б давали підстави для висновку про причетність ОСОБИ-1 чи вчинення ним дій для отримання ТОВ «НАЗВА» спеціального дозволу на користування надрами. Не свідчить про це і факт періодичного відвідування директором ТОВ «НАЗВА» приміщень за адресою ІНФОРМАЦІЯ, оскільки за цією адресою є приміщення, які використовуються іншими особами, крім ОСОБИ-1. Відомостей про те, які саме приміщення використовував директор ТОВ «НАЗВА» не надано і в клопотанні не наведено, як і відомостей про зустрічі у цих приміщеннях. Таким чином, слідчий суддя не може прийняти таке обґрунтування детектива, адже негласні слідчі (розшукові) дії як засоби отримання доказів у кримінальному провадженні, пов'язані з високим ступенем втручання у права і свободи людини. Таке втручання повинно бути обґрунтоване відповідно до мети негласних слідчих розшукових дій та завдань кримінального провадження, до яких зокрема віднесено неможливість необґрунтованого процесуального примусу та застосування належної правової процедури до кожного учасника кримінального провадження.

З урахуванням досліджених відомостей слідчому судді недостатньо підстав вважати, що суддя ІНФОРМАЦІЯ районного суду ОСОБА-1 може бути причетна до вчинення тяжкого злочину за описаних детективом обставин. Адже, крім твердження адвоката (який може бути зацікавлений в отриманні грошових коштів від клієнта під приводом надання неправомірної вигоди судді), причетність судді ОСОБА-1 до прохання надати неправомірну вигоду не підтверджується жодними матеріалами.

Примітка: в цій же справі частково задоволено клопотання відносно адвоката, через якого, за версією досудового розслідування, суддя висунула намір отримати неправомірну вигоду за непритягнення громадянина України ОСОБА-3 до адміністративної відповідальності за ст. 130 КУпАП України. Визнавши обґрунтованим наявність події кримінального правопорушення та причетність до неї адвоката, слідчий суддя визнала необґрунтованим клопотання прокурора про надання дозволу на обстеження публічно недоступного місця – робочого кабінету адвоката ОСОБА-2 за адресою ІНФОРМАЦІЯ. Адже ОСОБА-2 має гарантії адвокатської діяльності, що забезпечують адвокатську таємницю. Обстеження його робочого кабінету з метою встановлення технічних засобів аудіо-, відео контролю особи і виготовлення копій чи зразків речей і документів може спричинити втручання у

приватне спілкування адвоката з клієнтам (що відповідно до п. 9 ч. 1 ст. 23 Закону України «Про адвокатуру і адвокатську діяльність» забороняється), необґрунтоване розголошення конфіденційної інформації. Це в свою чергу, може підірвати авторитет інституту адвокатури в питанні забезпечення адвокатської таємниці, що є неодмінною умовою здійснення адвокатської діяльності. Отже, в цій частині клопотання відмовлено. З цих же підстав слідчий суддя відмовила у задоволенні клопотання щодо зняття інформації з електронних інформаційних систем - комп'ютеру, яким користується адвокат ОСОБА-2 в своєму службовому кабінеті.

В цьому провадженні прокурором не наведено обставин, що дають підстави підозрювати ОСОБУ-1 у вчиненні злочину в тій мірі, в якій це б могло обґрунтувати такий серйозний ступінь втручання в її права, як проведення НСРД. Обґрунтовуючи її причетність до вчиненого кримінального правопорушення, прокурор у клопотанні зазначає, що вона могла забезпечувати здійснення заниженої оцінки вартості майна, надавати вказівки та поради з метою приховування незаконних дій працівників ДЕРЖАВНОГО ОРГАНУ та вчиняти інші дії, направлені на отримання неправомірної вигоди. Однак жодних відомостей, якими підтверджується така можливість, прокурором не надано.

В судовому засіданні прокурором надано протокол від ДАТА, відповідно до якого проведено огляд файлу-образу НАЗВА та лог-файл процесу його створення, які, за поясненням прокурора, були отримано з робочого комп'ютера ОСОБИ-1 під час проведення обшуку в приміщеннях ДЕРЖАВНОГО ОРГАНУ. Відповідно до протоколу встановлено, що ДАТА об ЧАС користувачем робочої станції – робочого комп'ютера ОСОБИ-1 було видалено численну кількість файлів. Прокурор стверджує, що видалення файлів із комп'ютера здійснювалося ОСОБОЮ-1 з метою приховування інформації, що стосувалася оцінки, передпродажної підготовки та реалізації активів, які можуть стосуватися фактів, щодо яких здійснюється досудове розслідування. Однак таке твердження не вбачається достатньо переконливим, особливо з урахуванням протоколу обшуку, де не зазначено присутність ОСОБИ-1 під час його проведення.

Отже на даному етапі досудового розслідування прокурором не дотримано п. 5 ч. 2 ст. 246 КПК України щодо доведення обставин, які дають підстави підозрювати особу у вчиненні злочину, що, в свою чергу, унеможлиблює надання дозволу на проведення негласних слідчих (розшукових) дій.

Мотивуючи необхідність надання дозволу на проведення НСРД відносно ОСОБИ-1, детектив зазначає, що до схеми «відмивання» коштів залучено ряд громадян України, які скоріш за все, не будучи обізнаними про джерело походження зазначених коштів, використали для їх легалізації банківські рахунки підконтрольних офшорних компаній-нерезидентів із офіційною реєстрацією у різних юрисдикціях, зокрема «НАЗВА», яка підконтрольна ОСОБИ-1 та ОСОБИ-2 (бенефіціарні власники). В судовому засіданні детектив зазначив, що вона є розпорядником рахунку XXXXXXXXXXXXXXXX, підприємства «НАЗВА». Детектив зазначив, що комплекс НСРД є необхідним з метою отримання доказів можливої причетності ОСОБИ-1 до вчинення особливо тяжкого корупційного кримінального правопорушення та подальшої легалізації грошових коштів, отриманих злочинним шляхом, та документування її протиправної діяльності... Посилання на те, що ОСОБА-1 є розпорядником банківського рахунку із зазначенням того, що вона, скоріш за все, не була обізнана про джерело походження зазначених коштів, є очевидно недостатнім для втручання у права людини шляхом проведення щодо неї комплексу негласних слідчих (розшукових) дій (ряд ухвал щодо розпорядників банківських рахунків).

Мотивуючи необхідність надання дозволу на проведення НСРД відносно ОСОБИ-1, детектив зазначає, що на підставі матеріалів, наданих в порядку виконання міжнародної правової допомоги, встановлено перерахування частини безпідставно одержаних НАЗВА

коштів у сумі ХХХХ ХХХ доларів США та ХХ ХХХ євро через рахунки офшорної компанії-нерезидента НАЗВА на рахунок громадянина України ОСОБИ-1, відкритий у фінансовій установі Республіки Латвія. Детектив стверджує, що він є бенефіціаром рахунку ХХХХХХХХХХХХХХХХ, а комплекс НСРД є необхідним з метою отримання доказів його можливої причетності до вчинення особливо тяжкого корупційного кримінального правопорушення та подальшої легалізації грошових коштів, отриманих злочинним шляхом, документування його протиправної діяльності... Посилання на те, що ОСОБА-1 є бенефіціаром банківського рахунку, є очевидно недостатнім для втручання у права людини шляхом проведення щодо нього комплексу негласних слідчих (розшукових) дій.

Обґрунтовуючи можливу причетність ОСОБИ-1 до кримінального правопорушення, детектив надає відомості про те, що він є директором ТОВ «НАЗВА». При чому управління товариством він не здійснює, фактично виконує функцію прораба, який керує роботою будівельників. Під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій в цьому кримінальному провадженні встановлена відсутність з його сторони підпорядкованим працівникам будь-яких вказівок, пов'язаних з виконанням робіт щодо будівництва ОБ'ЄКТУ, що становить предмет досудового розслідування. З огляду на конкретні обставини даної справи та описану детективом роль ОСОБИ-1, а також той факт, що відносно нього вже проводився комплекс оперативно-розшукових заходів, який засвідчив відсутність його участі у подіях, пов'язаних з будівництвом Об'єкту, слідчий суддя вважає за недоцільне подальше проведення щодо нього негласних заходів.

Представлена детективами слідчому судді інформація підтверджує факт підшукування ОСОБОЮ-2 зацікавлених в українському громадянстві іноземців і поширення інформації про його знайомства з особами, за допомогою яких може вирішуватися питання про набуття громадянства України за умови сплати грошових коштів у розмірі ХХ ХХХ – ХХ ХХХ доларів США. Жодних відомостей, які б формували у слідчого судді внутрішнє переконання щодо причетності ОСОБИ-1 до готування до злочину, крім тверджень ОСОБИ-2, детективом не надано. Самі по собі посилання ОСОБИ-2 на особисте знайомство з ОСОБОЮ-1 можуть бути спрямовані на створення в осіб, що мають намір отримати громадянство України, враження реальних можливостей щодо вирішення цього питання

У клопотанні не зазначено, які саме докази за допомогою негласних слідчих розшукових дій, проведених щодо ОСОБА-1, може бути отримано у кримінальному провадженні, та яку саме роль виконував ОСОБА-1 у вчиненні вказаних злочинів. Більш того, у клопотанні відсутнє будь-яке обґрунтування того, що ОСОБА-1 може бути причетною до вчинення описаних злочинів, крім факту перебування на посаді керівника одного із підприємств, засновником якого є особа, що, можливо, причетна до вчинення злочину. Такий факт, за відсутності інших даних, не може бути розцінений судом як доказ причетності ОСОБА-1 до описаних злочинів.

Посилання на те, що саме від ОСОБА-1 йшла ініціатива впровадження методики утримання парків у м. МІСТО, та що саме ОСОБА-1 надав доручення своєму заступнику представити ОСОБУ-2 як особу, з якою необхідно узгоджувати питання запровадження методики прибирання парків приватними компаніями за допомогою сучасної техніки, є очевидно недостатнім для втручання у права людини шляхом проведення щодо неї НСРД.

За твердженням детектива, в ході досудового розслідування встановлено, що ХХ.ХХ.2019 НАЗВА відділом поліції ГУ НП в ІНФОРМАЦІЯ області зареєстроване провадження

№ XXXXXXXXXXXX за фактом можливого самовільного зайняття земельних ділянок без відповідних дозвільних документів на території НАЗВА об'єднаної територіальної громади НАЗВА району ІНФОРМАЦІЯ області за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 197-1 КК України. У межах зазначеного кримінального провадження слідчим із залученням спеціалістів ХХ.ХХ.2019 здійснено огляд земельних ділянок площею ХХХХ,Х га, які на праві постійного користування знаходяться у Державній установі «НАЗВА». У ході огляду виявлено незаконні посіви соняшника. З метою збереження вказаних речових доказів слідчий ХХ.ХХ.2019 звернувся до НАЗВА районного суду м. МІСТО з клопотанням про накладення арешту на самовільно зайняту земельну ділянку. Однак ХХ.ХХ.2019 під час перебування вказаного клопотання на розгляді в суді прокуратурою ІНФОРМАЦІЯ області змінено підслідність цього кримінального провадження та визначено нових процесуальних керівників.

Обґрунтовуючи свою позицію, детектив послався на той факт, що у кримінальному провадженні № XXXXXXXXXXXX за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 197-1 КК України, слідчий за накладенням арешту на посіви соняшника не звертався, отже, разом із фактом зміни підслідності вказаного кримінального провадження, ці обставини свідчать про причетність посадових осіб правоохоронних органів, зокрема прокурора НАЗВА відділу прокуратури місцевої прокуратури ОСОБА-1 до скоєння кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 364 КК України. Проте, такий висновок є нелогічним, адже зміна підслідності повинна бути оцінена з точки зору її законності, а з бездіяльності слідчого у кримінальному провадженні не можна зробити однозначний висновок про те, що така бездіяльність є навмисною та такою, що відбувається за вказівкою саме прокурора. Таким чином, детектив у судовому засіданні не довів обставин, що дають підстави підозрювати прокурора у скоєнні тяжкого або особливо тяжкого злочину.

Мотивуючи необхідність надання дозволу на проведення НСРД відносно вказаної особи тим, що ОСОБА-1 тісно пов'язаний з іншою особою – ОСОБА-2, який причетний до вчинення злочинів, детектив жодного доказу на підтвердження вказаної обставини не надав. Той факт, що ОСОБА-1 є водієм ОСОБА-3 не є підставою вважати його причетним до вчинення описаного вище злочину.

Мотивуючи необхідність надання дозволу на проведення НСРД відносно ОСОБА-1, детектив стверджує, що він відповідає за розподіл земель в ІНФОРМАЦІЯ області. Проте детективом не надано жодного доказу на підтвердження вказаної обставини. Крім того, детективом не надано жодного доказу щодо взаємопов'язаності дій ОСОБА-1 та ОСОБА-2 при оформленні ним у власність земельних ділянок. Відсутні докази і наближеності один до одного вказаних осіб.

За твердженням детектива ОСОБА-1 на території України підприємницькою діяльністю не займається, вона є акторкою, моделлю і фотографом, значну частину часу проводить на території Сполучених Штатів Америки. На час укладення відповідних угод купівлі-продажу вона також перебувала на території США. За твердженням детектива, ОСОБА-1 була формальним власником об'єктів нерухомого майна. Реальним власником був її цивільний чоловік ОСОБА-2, який одночасно є засновником ПП «НАЗВА», у якого від імені ОСОБИ-1 по довіреності були придбані, а потім продані НАЗВА сільській раді об'єкти нерухомості. За таких обставин, слідчому судді не достатньо відомостей для висновку про причетність і надання дозволу на втручання у права і свободи особи шляхом проведення щодо неї негласних слідчих (розшукових) дій.

Детективом не представлено відомостей, які б формували у слідчого судді переконання щодо причетності ОСОБИ-1 до описаних подій. Посилань детектива на показання свідка ОСОБИ-2 про те, що ОСОБА-1 добре знайомий зі ОСОБОЮ-3 і ОСОБОЮ-4 недостатньо слідчому судді для відповідного висновку і надання дозволу на втручання у права і свободи людини шляхом проведення негласних слідчих (розшукових) дій.

Самого лише припущення про можливу обізнаність про злочин, що вчинено, є очевидно недостатнім для втручання у права людини шляхом проведення щодо неї комплексу НСРД.

В обґрунтування необхідності проведення НСРД щодо ОСОБИ-1 детектив вказує на те, що ОСОБА-2 можливо причетний до вчинення кримінального правопорушення. Враховуючи тривалі і сталі зв'язки між ними, а також той факт, що вона не виїхала разом з ОСОБА-2 і при цьому час від часу відвідує його закордоном, у органів досудового розслідування є достатні підстави вважати, що вона може бути обізнана про вищевказане кримінальне правопорушення; перебуваючи на території України, може вживати заходів, спрямованих на приховування слідів злочину, а також впливати на свідків, тобто фактично бути причетною до приховування можливого злочину. Разом з тим, дослідженням матеріалів кримінального провадження не встановлено даних, які б давали підстави для висновку на даному етапі про причетність ОСОБА-2 до вчинення кримінального правопорушення. Відсутні будь-які дані про причетність до кримінального правопорушення і ОСОБА-1, яка, за доводами досудового розслідування, на цей час не проживає спільно з ОСОБОЮ-2. Відвідування ОСОБОЮ-1 ДЕРЖАВИ не може свідчити про її можливу причетність до вчинення чи приховання злочину, матеріали справи не містять даних про мету відвідування нею ДЕРЖАВА та про можливі зустрічі з ОСОБОЮ-2.

Дослідженням матеріалів кримінального провадження не встановлено даних, які б давали підстави для достатньо обґрунтованого висновку на даному етапі досудового розслідування про причетність ОСОБА-1 до прийняття рішень про укладення договорів на реалізацію продукції заводу, визначення кола покупців, встановлення ціни реалізації товару, та, як наслідок, до спричинення майнової шкоди АТ «ОСОБА» та відповідно до вчинення кримінального правопорушення.

Адже, крім твердження адвоката (який може бути зацікавлений в отриманні грошових коштів від клієнта під приводом надання неправомірної вигоди) причетність ОСОБИ-1 до прохання надати неправомірну вигоду не підтверджується жодними матеріалами. Факт безпосередньої або опосередкованої участі самого ОСОБИ-1 у подіях, про які йде мова у клопотанні, жодним іншим чином на день розгляду клопотання не встановлений. Іншими словами, в доказовому плані досліджені матеріали кримінального провадження не дають змоги встановити прямий зв'язок між правопорушенням та особою ОСОБИ-1.

Попри можливу причетність ОСОБИ-1 до кримінального правопорушення, слідчому судді недостатньо підстав для надання дозволу на проведення щодо нього негласних слідчих (розшукових) дій. ... Адже, крім твердження заявника про причетність ОСОБИ-1 до прохання надати неправомірну вигоду з посиланням на слова ОСОБИ-2, це не підтверджується жодними матеріалами.

На переконання детектива, ОСОБА-1 є номінальним директором ТОВ «НАЗВА», оскільки замість нього на переговори приїжджає інша особа. Проте комплекс НСРД відносно ОСОБА-1 надасть змогу виявити осіб, які є фактичними власниками підприємства. ... Посилання на займану посаду, до того ж займану фіктивно, є очевидно недостатнім для втручання у права людини шляхом проведення щодо неї комплексу негласних слідчих (розшукових) дій. До того ж слідчому судді не надано даних що директором ОСОБА-1 працював у період укладення невідгідних для ДП договорів, та не надано доказів будь-якої причетності діяльності ОСОБА-1 на вказаній посаді до вчинення кримінального правопорушення, описаного у клопотанні, окрім того, що він є можливо фіктивним засновником і директором.

Посилання на займану посаду є очевидно недостатнім для втручання у права людини шляхом проведення щодо неї комплексу негласних слідчих (розшукових) дій. До того ж засновником та керівником ТОВ «НАЗВА» ОСОБА-1 став у ХХ.2020 року, тобто після укладення невідгідних для АТ «НАЗВА» договорів.

Обґрунтовуючи причетність ОСОБИ-1 до кримінального правопорушення, детектив стверджує, що вона може забезпечувати донесення вказівок ОСОБИ-2 (яка фактично керує ТОВ «НАЗВА» через довірених осіб) до виконавців корупційних схем за участю ТОВ «НАЗВА». При чому на даному етапі відсутня інформація про те, яку роль вона виконує в процесі закупівлі ТОВАРІВ, однак в іншому кримінальному провадженні вона виступала комунікатором і контролером виконання вказівок «тіньового куратора» ТОВ «НАЗВА».

З урахуванням досліджених відомостей слідчому судді не достатньо підстав для надання дозволу на проведення негласних слідчих (розшукових) дій відносно ОСОБА-1, оскільки її причетність до кримінального правопорушення, що розслідується в цьому кримінальному провадженні, не підтверджується жодним чином... Адже твердження про її участь у інших фактах, по яких кримінальне провадження закрите, не може визначати необхідність перевірки її ролі у механізмі вчинення цього кримінального правопорушення. Факт безпосередньої або опосередкованої участі самої ОСОБИ-1 у подіях, про які йде мова у клопотанні, жодним іншим чином на день розгляду клопотання не встановлений.

Представлена детективом слідчому судді інформація підтверджує факт готування до злочину за описаних детективом обставин, однак прямого або опосередкованого зв'язку між подіями, про які йдеться, та особою ОСОБИ-1. не вбачається. Лише той факт, що він проводить наради з приводу виділення субвенції не може розглядатися як готування до вчинення злочину, оскільки проведення таких нарад входить до його безпосередніх обов'язків. Посилання інших осіб, які перевіряються на причетність до готування до злочину, на ОСОБУ-1 також не може братися до уваги, оскільки таке може здійснюватися з метою формування серйозності намірів та видимості участі у процесі осіб, що наділені відповідними владними повноваженнями, створення враження реальних можливостей щодо вирішення цього питання. Жодних відомостей, які б формували у слідчого судді внутрішнє переконання щодо причетності ОСОБИ-1 до готування до злочину, детективом не надано.

У клопотанні, що розглядається, ставиться питання про дозвіл на проведення негласних заходів відносно начальника ГУ НП у ІНФОРМАЦІЯ області ОСОБИ-1. За описаних детективом обставин слідчий суддя не вважає за можливе надати такий дозвіл. Окрім того, що негласні заходи є легітимним та ефективним способом отримання доказової інформації у кримінальному провадженні, вони являють собою найсерйознішу форму втручання у права людини. З урахуванням встановлених законом правил і обмежень, вони можуть застосовуватися лише в тих випадках, коли іншими способами отримати докази неможливо.

В рамках судового контролю, який здійснює слідчий суддя за дотриманням прав, свобод і інтересів у кримінальному провадженні, дозвіл на втручання у права людини шляхом проведення комплексу негласних заходів, може бути наданий лише за наявності **вагомих і достатніх підстав** вважати, що особа причетна до вчинення кримінального правопорушення, про яке зазначає детектив (прокурор), і такі підстави об'єктивно вбачаються із матеріалів кримінального провадження. В іншому разі таке втручання не може вважатися необхідним і пропорційним. Тобто йдеться про те, що між подіями кримінального правопорушення та особою, про причетність якої до його вчинення стверджується у клопотанні про надання дозволу на проведення негласних заходів, має бути прямий або опосередкований зв'язок. В даному випадку такого зв'язку не надано. Участь ОСОБИ-1 у подіях, про які йдеться, ґрунтується на інформації, озвученій іншою особою – слідчим ОСОБОЮ-2, який посилався на нього, як на особу, яка може прийняти рішення про припинення кримінального провадження. Безпосередня або опосередкована участь самого ОСОБИ-1 у подіях, про які йде мова у клопотанні, жодним чином на день розгляду клопотання не встановлена. Іншими словами, в доказовому плані досліджені матеріали кримінального провадження не дають змоги встановити прямий зв'язок між правопорушенням та особою ОСОБА-1, а його пов'язаність з кримінальним правопорушенням відбувається лише через твердження третіх осіб (які посиленням на керівника можуть намагатися додати авторитету та вагомості своїм словам та діям).

Відомості, які містяться в показаннях детектива ОСОБА-10, що зафіксовані у протоколі його допиту, не можуть бути взяті слідчим суддею до уваги, оскільки відповідно до правил, передбачених ст. 95 КПК України, особа дає показання лише щодо фактів, які вона сприймала особисто. Висновок або думка особи, яка дає показання, можуть визнаватися судом доказом, лише якщо такий висновок або думка корисні для ясного розуміння показань (їх частини) і ґрунтується на спеціальних знаннях в розумінні ст. 101 цього Кодексу. В показаннях детектива ОСОБА-10 наявні висновки, які ним зроблені щодо причетності ОСОБА-1, ОСОБА-2 ОСОБИ-3 та встановлені номери мобільних телефонів ОСОБА-1, ОСОБА-2 ОСОБИ-3 та ОСОБА-4. Належні та допустимі докази, які б містили відомості та факти, про які йдеться у показаннях свідка, не надано слідчому судді для їх оцінки та можливості прийняття законного та обґрунтованого рішення. Також суд відповідно до ч. 4 ст. 95 КПК України не вправі обґрунтовувати судові рішення показаннями, наданими слідчому, прокурору або посилатися на них.

Детективом не надано достатніх доказів тих обставин, які зазначені ним у клопотанні, на які він посилається як на підтвердження причетності ОСОБИ-1 до кримінального правопорушення, яке розслідується. Зокрема, оглядом аналітичної довідки щодо перетину кордону вбачається в'їзд ДАТА ОСОБИ-2 в Україну через КПВВ НАЗВА на автомобілі, який зареєстрований на праві власності за ОСОБОЮ-1. Це не відповідає відомостям, які викладені у клопотанні та не свідчить про зв'язок ОСОБИ-1 з кримінальним правопорушенням, яке розслідується.

З матеріалів кримінального провадження, оглянутих у судовому засіданні, не вбачається ознак змови голови суду, який вимагав кошти у заявника, та судді ОСОБА-1. Той факт, що незгода заявника з наданням неправомірної вигоди призвела до обрання запобіжного заходу у виді тримання під вартою його сину, та голова суду повідомила заявнику, що у разі відмови надати ці кошти запобіжний захід буде продовжено, не створює ознак змови, оскільки запобіжний захід у вигляді тримання під вартою обирав та продовжував стосовно сина заявника інший суддя ОСОБА-2. Посилання на те, що у провадженні судді знаходиться

обвинувальний акт, є очевидно недостатнім для втручання у права людини шляхом проведення щодо неї комплексу НСРД.

У клопотанні всупереч вимогам п.5 ч. 2 ст. 248 КПК України не зазначено обставин, що дають підстави підозрювати ОСОБА-1 у вчиненні злочину чи підстави вважати, що він може бути причетний до вчинення злочину, оскільки матеріалами справи лише підтверджено, що він у якості перекладача був залучений на одному із судових засідань.

Адже, крім самого твердження заявника про причетність ОСОБИ-1 та висловленого припущення, що саме вона є виконавцем розміщення тендерної документації і контактувала від МОЗ України з ТОВ «НАЗВА» з цього приводу, жодних підтверджуючих відомостей, які пов'язують її з подіями кримінального правопорушення, слідчому судді не надано.

Слідчий суддя вважає, що детективом не надано остатніх відомостей, які б дали підстави вважати, що ОСОБА-1 причетна до вчинення тяжких та особливо тяжких злочинів, на які посилається детектив. Слідчим суддею не встановлено жодних порушень з боку даної особи чи вказівку на вчинення нею неправомірних дій з боку інших осіб. Наданий для огляду документ не відноситься до подій, які досліджуються.

Мотивуючи необхідність надання дозволу на проведення НСРД відносно ОСОБА-1, детектив посилається на спільне перетинання державного кордону з ОСОБА-2, яка працює на ТОВ «ОСОБА-3», не надавши слідчому судді будь-яких відомостей щодо можливої причетності ОСОБА-1 до вчинення злочину. Посилання на спільні поїздки є очевидно недостатнім для втручання права людини шляхом проведення щодо неї комплексу негласних слідчих (розшукових) дій (ухвала від ХХ.ХХ.2020).

За представленою інформацією, ОСОБА-1 зареєстрований як ФОП у сфері транспортних перевезень. За версією досудового розслідування, він має забезпечити організацію транспортування тютюнових виробів вантажівками на склади ОСОБИ-2. Однак детективом не підтверджено того факту, що будучи суб'єктом господарювання у сфері транспортних перевезень, ОСОБА-1 є одним із учасників протиправної діяльності з переміщення товару на територію України. Іншими словами, транспортні перевезення безпосередньо входять в коло його господарської діяльності і сам факт її здійснення не свідчить про обізнаність ОСОБИ-1 щодо незаконності походження товару та причетність до вчинення злочину. Отже для надання дозволу на проведення щодо нього негласних заходів слідчому судді недостатньо вагомих підстав.

Разом з тим, інший підхід до клопотань, в яких ставиться питання про дозвіл на проведення негласних заходів відносно особи, яка заявила про кримінальне правопорушення. Необхідність залучення заявника до процесу досудового розслідування і, відповідно, отримання негласного контролю над ним обумовлюється двома основними чинниками. По-перше, особа, яка стверджує, наприклад, про прохання (вимагання) в неї неправомірної вигоди, об'єктивно стає одним із основних учасників і ключових фігур при проведенні негласних слідчих (розшукових) дій, оскільки бере безпосередню участь у подальших подіях,

спрямованих на підтвердження або спростування достовірності представлених тверджень. По-друге, заявником надається згода на конфіденційне співробітництво, отже, береться на себе певний комплекс прав і обов'язків. Дотримання таких прав і обов'язків в подальшому може стати предметом дослідження і оцінки в контексті правомірності дій заявника як учасника негласних заходів, в тому числі на предмет відсутності/наявності підбурювання (провокації) на вчинення злочину. Однак в деяких випадках, слідчий, прокурор не обґрунтовують у клопотанні необхідність негласних заходів відносно заявника, представляючи у судовому засіданні лише подану ним заяву про вчинене кримінальне правопорушення.

Отже, за наявності належного оформлення залучення заявника до конфіденційного співробітництва відсутні перешкоди для надання дозволу на проведення щодо нього негласних заходів.

Інша справа, коли процесуального залучення до участі у кримінальному провадженні не відбувалося.

Так, слідчим суддею відмовлено у наданні дозволу на проведення негласних заходів відносно заявника, який стверджував про прохання надати неправомірну вигоду суддею для вирішення питання про зміну запобіжного заходу його сину. *Вирішуючи питання про надання дозволу на проведення негласних слідчих (розшукових) дій, слідчий суддя виходить із наступного. Такі заходи, окрім того, що є способом отримання доказової інформації у кримінальному провадженні, являють собою серйозну форму втручання у права людини ... Ні в клопотанні про надання дозволу, ні під час судового засідання слідчому судді не обґрунтовано, чому за викладених обставин слід здійснити втручання у права і свободи особи, яка повідомила про вчинення злочину (жодної заяви або згоди щодо відповідного втручання слідчому судді не надано).*

Слід зазначити, що відсутність достатніх даних про причетність особи до кримінального правопорушення є найбільш поширеною підставою відмови у задоволенні клопотання.

=====

3.5. Необхідність проведення негласних заходів у сукупності з неможливістю отримання інформації в інший спосіб.

Негласні заходи як способи отримання доказової інформації повинні мати виключний характер. Відповідно до ч. 2 ст. 246 КПК України негласні слідчі (розшукові) дії проводяться у випадках, якщо відомості про злочин та особу, яка його вчинила, неможливо отримати в інший спосіб. Законодавче обмеження негласних заходів випадками, коли іншим шляхом отримати інформацію неможливо, зумовлює критично-раціональну оцінку фактичних обставин справи з точки зору можливості проведення або переліку та змісту проведених під час досудового розслідування процесуальних дій (особливо в контексті тривалості кримінального провадження). Слідчий суддя в світлі конкретних обставин справи має переконатися, *що на відповідному етапі досудового розслідування негласні заходи є єдиним можливим способом отримання інформації, яка може мати значення для кримінального провадження.* В іншому випадку, навіть при

підтвердженні доводів про вчинення кримінального правопорушення та причетності особи до нього, клопотання має залишатися без задоволення.

Неможливість реалізації відкритих процесуальних шляхів в кожному конкретному випадку може бути пов'язана з тим, що проведення гласних заходів зумовить розкриття інформації про факт і обставини кримінального провадження. Це, в свою чергу, призведе до спотворення та приховування інформації, зміни поведінки як суб'єкта, щодо якого ставиться питання про надання дозволу на проведення негласних заходів, так і інших осіб, які перевіряються на причетність до злочину. Негласність абсолютно необхідна в умовах, коли відкрита форма здійснення досудового розслідування може негативно вплинути на процес доказування обставин кримінального правопорушення, об'єктивність оцінки та правильність кваліфікацій дій осіб, причетних до кримінального правопорушення. Цей критерій вимагає, щоб за результатами розгляду клопотання слідчий суддя міг дійти висновку, що саме під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій, щодо яких клопоче слідчий, прокурор, можуть бути здобуті відомості, які у сукупності з іншими зможуть мати суттєве значення для з'ясування усіх обставин кримінального правопорушення, переліку залучених до нього осіб, розуміння розподілу ролей, процесу планування та реалізації протиправних намірів тощо.

Необхідність негласних слідчих (розшукових) дій досліджується і оцінюється слідчим суддею в світлі обставин кожної конкретної справи, в межах якої уповноважений суб'єкт звертається за дозволом на їх проведення. Разом з тим, критерії такого дослідження можливо узагальнити і з урахуванням процесуальних вимог визначити обов'язковий їх перелік. Він складається із перевірки відповідності відомостей, викладених у клопотанні, фабулі у витягу із ЄРДР; тривалості кримінального провадження; тривалості негласних заходів щодо конкретної особи в цьому кримінальному провадженні; інкримінованої ролі особи до правопорушення; неможливості іншими способами отримати доказову інформацію та, у випадку якщо ставиться питання про негласні заходи щодо спеціальних суб'єктів, - врахування особливостей і закріплених законом гарантій діяльності.

Разом з тим, до Вищого антикорупційного суду надходять клопотання, із яких неможливо визначити потребу саме в негласних заходах. Так, мають місце звернення щодо подій, які мали місце за декілька років до дати розгляду клопотання про надання дозволу про зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж з обґрунтуванням можливості обговорення цих подій. Також непоодинокими є випадки, коли слідчий, прокурор звертається з клопотанням про дозвіл на негласні заходи, а із матеріалів вбачається, що жодних інших процесуальних дій на отримання доказової інформації не вчинялося; або негласні заходи проводяться тривалий час і не дають очікуваного результату. Із деяких клопотань не вбачається відповідність заявленої слідчим, детективом мети, законодавчо визначеній для цього виду процесуальних дій.

Проте слідчий суддя вважає клопотання необґрунтованим і таким, що не підлягає задоволенню, оскільки, як зазначено прокурором, відносно фігуранта вже проводилися НСРД, проте відомостей про його причетність не було отримано.

Як вбачається із витягу із ЄРДР, кримінальне провадження № XXXXX00000000XXX від було зареєстроване XX.XX.2014, тобто за п'ять з половиною років до моменту звернення до слідчого судді з клопотанням про проведення НСРД. При чому в судовому засіданні детектив пояснив, що протягом 2016-2017 в цьому провадженні було допитано значну кількість свідків, отримано висновки ревізій, проведено огляди, пізніше отримано відповіді на запити про надання правової допомоги і висновки експертів. З огляду на приписи ч. 2 ст. 246 КПК України негласні слідчі (розшукові) дії проводяться у випадках, якщо відомості про злочин та особу, яка його вчинила, неможливо отримати в іншій спосіб. В даному випадку, у органу досудового розслідування були використані всі можливості, які, за твердженням детектива, підтверджують причетність ОСОБИ-1 до вчинення злочину. У клопотанні також зазначено, що матеріали кримінального провадження дають підстави підозрювати ОСОБУ-1 у вчиненні вказаного кримінального правопорушення. Відповідно до п. 18 ч. 1 ст. 3 КПК України до повноважень слідчого судді належить здійснення у порядку, передбаченому цим Кодексом, судового контролю за дотриманням прав, свобод та інтересів осіб у кримінальному провадженні. **За обставин, коли НСРД передбачаються відносно особи щодо подій, які мали місце шість років тому, у кримінальному провадженні, яке триває п'ять з половиною років, і в ньому проведено весь комплекс слідчих (розшукових) дій, які за твердженням досудового розслідування дають підстави підозрювати особу у вчиненні злочину, у негласних заходах відсутня об'єктивна необхідність, отже їх проведення є надмірним втручанням у права і свободи людини**

Обґрунтовуючи причетність ОСОБИ-1 до вчинення кримінального правопорушення, детектив надає відомості про те, що вона була директором ТОВ «НАЗВА» і підписувала відповідний договір, однак на даний час не має відношення до діяльності суб'єктів господарювання, між якими укладався договір, жодної інформації про неї на даний час детектив не надав. При чому детектив не зміг мотивувати, чому **через чотири роки після підписання договору** виникла необхідність провести щодо неї негласні слідчі (розшукові) дії, тим більше, що в цьому кримінальному провадженні вони вже проводилися раніше. Детектив зазначив, що на даний час є намір актуалізувати це кримінальне провадження і проводити додаткові слідчі дії, внаслідок яких фігуранти цього кримінального провадження можуть зустрічатися з приводу описаних подій. Слідчий суддя не може прийняти таке обґрунтування, адже негласні слідчі (розшукові) дії як засоби отримання доказів у кримінальному провадженні, пов'язані з високим ступенем втручання у права і свободи людини. Таке втручання повинно бути обґрунтовано відповідно до мети негласних слідчих розшукових дій та завдань кримінального провадження, до яких зокрема віднесено неможливість необґрунтованого процесуального примусу та застосування належної правової процедури до кожного учасника кримінального провадження. В свою чергу, активізація досудового розслідування внаслідок якої фігуранти кримінального провадження будуть вести перемовини з подій укладення і виконання угоди, не є вагомими і достатніми підставами для надання дозволу на проведення негласних слідчих (розшукових) дій. Адже за таких обставин, обвинувачення формує доказову базу, а не отримує її.

За обставин даного кримінального провадження і описаної детективом участі ОСОБИ-1 проведення щодо неї негласних (слідчих) розшукових дій не відповідає їх меті та не сприяє виконанню завдань кримінального провадження, тому у задоволенні клопотання слід відмовити.

Обґрунтовуючи причетність ОСОБИ-1 до вчинення кримінального правопорушення, детектив надає відомості про те, що вона, будучи дружиною в.о. генерального директора ДП «НАЗВА» ОСОБИ-2, виконує його доручення, пов'язані з виконанням договорів поставки ТОВАРУ. Разом з тим, в цьому кримінальному провадженні вже проводилися негласні слідчі

(розишуків) дії, в межах яких отримано інформацію про зустрічі ОСОБИ-2 з кінцевими вигодонабувачами угод з реалізації ТОВАРУ за заниженими цінами. Крім того, необхідність проведення негласних слідчих (розишуків) дій детективом обґрунтовується тим, що ОСОБА-1 є гадалкою, і її чоловік постійно звертається до неї з приводу передбачення тих чи інших подій у майбутньому.

Детектив повідомив про заплановане проведення у кримінальному враховуючи комплексу гласних слідчих дій та оголошення підозр фігурантам кримінального провадження, з чим він пов'язує можливу узгодженість дій осіб, причетних до вчинення злочину, вжиття заходів до укриття своєї діяльності та конспірації з метою уникнення кримінальної відповідальності чи приховання доказів. Посилається на те, що під час активізації досудового розслідування проведення негласних слідчих (розишуків) дій надасть можливість отримати інформацію, якої не вистачає досудовому розслідуванню. Слідчий суддя не може прийняти таке обґрунтування, адже негласні слідчі (розишуків) дії як засоби отримання доказів у кримінальному провадженні, пов'язані з високим ступенем втручання у права і свободи людини. Таке втручання повинно бути обґрунтовано відповідно до мети негласних слідчих розшукових дій та завдань кримінального провадження, до яких зокрема віднесено неможливість необґрунтованого процесуального примусу та застосування належної правової процедури до кожного учасника кримінального провадження.

За обставин даного кримінального провадження і описаної детективом участі ОСОБИ-1, проведення щодо неї негласних (слідчих) розшукових дій не відповідає їх меті та не сприяє виконанню завдань кримінального провадження, тому у задоволенні клопотання слід відмовити.

Обґрунтовуючи необхідність проведення негласних (слідчих) розшукових дій, детектив вказує на те, що на даному етапі отримано достатню первинну інформацію, що має значення для кримінального провадження. Разом з тим, найближчим часом планується активізація досудового розслідування, зокрема проведення допитів, обшуків та інших слідчих дій, внаслідок яких стане відомо про досудове розслідування. Активізація досудового розслідування призведе до перемовин учасників між собою та їх намагань сховати або знищити докази, що одночасно буде свідчити про умисний характер дій осіб, причетних до цього кримінального правопорушення.

Слідчий суддя не може прийняти таке обґрунтування з огляду на таке.

Сама ідея, порядок і підстави проведення негласних слідчих (розишуків) дій свідчать про те, що вони є крайнім заходом втручання у права людини і виключно в тих випадках, коли іншими способами отримати відомості, що мають доказове значення у кримінальному провадженні, неможливо. З урахуванням суті негласних заходів не дозволяється використовувати негласні слідчі (розишуків) дії як первісні або єдині процесуальні дії, спрямовані на отримання доказів. Безумовно, проведення щодо особи негласних заходів, хоча і вимагає значних технічних ресурсів, однак є простішим і більш дієвим з точки зору змісту і достовірності отриманої інформації. Разом з тим, відповідні гарантії захисту прав людини (зокрема, стаття 8 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод) забороняють використовувати негласні заходи для спрощення процесуальної діяльності представників сторони обвинувачення. Отримання дозволу на проведення негласних слідчих (розишуків) дій на випадок можливих в майбутньому перемовин учасників, пов'язаних з обставинами кримінального правопорушення, по суті є формуванням доказів, а не їх отриманням, що не узгоджується з інститутом доказування у кримінальному провадженні.

Відповідно до п.18 ст. 3 КПК України слідчий суддя – суддя суду першої інстанції, до повноважень якого належить здійснення судового контролю за дотриманням прав, свобод і інтересів осіб у кримінальному провадженні. Функція судового контролю вимагає ретельного дослідження обставин, що можуть слугувати підставами для втручання у права людини, незалежно від статусу, в якому вона залучена до кримінального провадження. В світлі конкретних обставин цього кримінального провадження, в межах судового контролю при

розгляді клопотання слідчому судді недостатньо вагомих підстав для надання дозволу на проведення негласних слідчих розшукових дій.

Як вбачається із витягу із ЄРДР, досудове розслідування в цьому кримінальному провадженні здійснюється з **ХХ.ХХ.2016**, тобто більше чотирьох років. Обґрунтовуючи клопотання, детектив послався на протокол огляду від **ХХ.ХХ.2020**, яким зафіксовано проведення огляду ноутбуку, який належить підозрюваному і був вилучений під час обшуку **ХХ.ХХ.2017**. За твердженням детектива, відповідним оглядом встановлено наявність в ноутбуці *back up* його мобільного телефону з переліком його електронних скриньок та номери телефонів, невідомі досудовому розслідуванню. Детектив просить дозволити негласні заходи з огляду на наявність у виявлених електронних скриньках інформації, що має значення для кримінального провадження. Наявність таких відомостей, за твердженням детектива, встановлено оперативним шляхом. Однак, слідчому судді не вистачає переконливості в позиції детектива, що відповідні електронні скриньки можуть містити відповідні відомості, які з моменту вилучення ноутбуку у **ХХ 2017 року** до моменту звернення до слідчого судді у **ХХ 2020 року** неможливо було встановити іншими способами, при тому, що ОСОБІ-1 вже пред'явлена підозра у вчиненні злочину (що в процесуальному плані свідчить про достатність даних про причетність особи до кримінального правопорушення). Крім того, викликає занепокоєння твердження детектива про встановлення оперативним шляхом факту наявності інформації в сервісах хмарного зберігання інформації. Оскільки в порушеному кримінальному провадженні встановлено єдиний допустимий шлях отримання відповідної інформації – зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж та, в певних випадках, електронних інформаційних систем. Звернення до слідчого судді за дозволом на проведення негласних заходів для отримання інформації, про наявність і зміст якої вже відомо органу досудового розслідування, наішовхує на думку про намагання «легалізувати» раніше проведені дії з отримання відомостей у кримінальному провадженні.

Як вбачається із клопотання, події, що становлять кримінальне правопорушення, відбулися два роки тому, а кримінальне провадження зареєстроване **ХХ.ХХ.2019**. В даному випадку орган досудового розслідування не використав всіх можливостей (шляхом проведення слідчих дій), які можуть підтверджувати причетність директора ТОВ «НАЗВА» ОСОБА -1 до зловживань (ухвала від **ХХ.ХХ.2019**)

У клопотанні не наводяться дані про те, чи застосовувалися в цьому кримінальному провадженні гласним шляхом будь-які дієві заходи та які саме, що спрямовані на встановлення обставин, що мають значення для кримінального провадження, а також клопотання не містить переконливого обґрунтування можливості отримання під час проведення НСРД доказів, які можуть мати суттєве значення для з'ясування обставин злочину. Прокурором не зазначено, яка саме сукупність доказів наявна в органу досудового розслідування, що стала підставою для єдиного висновку про необхідність проведення саме таких видів НСРД, під час яких буде досягнуто той результат, який намагається досягти слідство. Враховуючи, що обмежувальні заходи повинні носити винятковий характер та проводитися для досягнення конкретної мети, спосіб досягнення якої має бути чітко описаний у клопотанні, слідчий суддя дійшов висновку, що клопотання не підлягає задоволенню.

Детективом ніяким чином у клопотанні не обґрунтовано необхідність застосування таких видів НСРД і яким чином вони дозволять підтвердити або спростувати факт причетності вказаної особи до вчинення злочину... У клопотанні всупереч вимогам ч. 2 ст. 248 КПК України, не наводяться дані про те, чи застосовувалися в цьому кримінальному провадженні

гласним шляхом будь-які дієві заходи та які саме, що спрямовані на встановлення обставин, що мають значення для кримінального провадження, а також клопотання не містить переконливого обґрунтування можливості отримання під час проведення НСРД доказів, які можуть мати суттєве значення для з'ясування обставин злочину.

Враховуючи, що НСРД передбачаються відносно особи щодо подій, які мали місце три роки тому і у кримінальному провадженні, в якому не проведено всього комплексу слідчих (розшукових) дій, які за твердженням досудового розслідування дають підстави підозрювати, що ОСОБА-1 є причетним до вчинення злочину, слідчий суддя дійшов висновку, що проведення НСРД є надмірним втручанням у права і свободи людини.

Разом з тим, при вирішенні питання про надання дозволу на проведення негласних заходів, слідчий суддя враховує той факт, що з ХХ.ХХ.2020 відносно ОСОБИ-1, який перебуває в слідчому ізоляторі, тобто повністю під контролем держави, проводилося зняття інформації з електронних інформаційних систем, і за, твердженням детектива, вже отримані і зафіксовані відомості, які свідчать про його перемовини з іншими особами з приводу грошових коштів...

Згідно з ч. 2 ст. 248 КПК України у клопотанні повинно бути зазначено, зокрема, обґрунтування неможливості отримання відомостей про злочин та особу, яка його вчинила, в інший спосіб та обґрунтування можливості отримання під час проведення негласних заходів доказів, які самостійно або в сукупності з іншими доказами можуть мати суттєве значення для з'ясування обставин злочину або встановлення осіб, які його вчинили. В даному випадку детективом допущено стандартні законодавчі формулювання, і не надано жодного обґрунтування, чому за наявності вже отриманої в рамках проведених негласних заходів інформації, необхідно продовжити такі заходи. Ні у клопотанні, ні при його розгляді детективом не наведені достатні і обґрунтовані додаткові відомості, які дають підстави для продовження негласних слідчих (розшукових) дій, не зазначено обставин, які перешкоджають органу досудового розслідування досягти мети кримінального провадження за допомогою вже отриманих відомостей. Крім того, під час розгляду клопотання не встановлено переконливого обґрунтування можливості отримання під час продовження дії проведення НСРД доказів, які можуть мати суттєве значення для з'ясування обставин злочину. Мотивування необхідності їх продовження тим, що станом на сьогоднішній день не знайдена вся сума грошових коштів неправомірної вигоди, і можливо, підозрюваний в телефонних розмовах з іншими особами висловить цю інформацію, слідчому судді недостатньо для висновку про необхідність і доцільність проведення негласних заходів щодо особи, яка перебуває під юрисдикцією держави. Враховуючи той факт, що негласні заходи повинні носити винятковий характер та проводитись для досягнення конкретної мети, спосіб досягнення якої має бути чітко описаний у клопотанні, слідчий суддя дійшла висновку, що клопотання не підлягає задоволенню. Тим більше чинний КПК України передбачає інші заходи, спрямовані на відшукування цих грошових коштів. За урахуванням викладеного, клопотання детектива не підлягає задоволенню.

... Безпосередня або опосередкована участь ОСОБИ-1 у подіях, про які йде мова у клопотанні, жодним чином на день розгляду клопотання не встановлена, а обґрунтування його причетності здійснюється виключно у зв'язку з посадою, яку він займав (керівник ПАТ «НАЗВА»), та на припущеннях детектива. Іншими словами, досліджені матеріали кримінального провадження в доказовому плані не дають змоги встановити зв'язок між вчиненим правопорушенням та ОСОБОЮ-1. В світлі конкретних обставин даної справи, відсутність обґрунтування причетності ОСОБИ-1 вбачається логічним, адже в цьому кримінальному провадженні майже не проведено слідчих (розшукових) дій, спрямованих на отримання доказової інформації. Із матеріалів вбачається лише проведення огляду телефону

та призначення експертизи, результати якої на час розгляду клопотання відсутні. Слідчий суддя погоджується, що в певних випадках звернення до слідчого судді з клопотанням про надання дозволу на проведення негласних заходів без проведення слідчих (розшукових) дій є виправданим і обумовлюється вагомими причинами (терміновість, конспірація, забезпечення схоронності таємниці відомостей, необхідність припинити злочин тощо). Однак в цій справі детективом не надано обґрунтування з приводу того, що відомості про злочин та особу, яка його вчинила, неможливо отримати в іншій спосіб, ніж проведення негласних заходів.

Кримінальне провадження, в рамках якого детектив звернувся за дозволом на проведення комплексу негласних заходів, розпочато детективами НАБУ ХХ.ХХ.2018 (тобто більш ніж два з половиною роки тому). Стверджуючи про необхідність застосування найсерйознішої форми втручання у права людини (якими є НСРД), детектив не надав слідчому судді жодного підтвердження, що під час досудового розслідування проведено інші процесуальні дії, спрямовані на встановлення відомостей про злочин та особу, що його вчинила, однак такі дії не призвели до очікуваного результату. Тобто висновок детектива про неможливість в інший спосіб отримати доказову інформацію не ґрунтується на об'єктивних обставинах.

Дійсно, в певних випадках звернення до слідчого судді з клопотанням про надання дозволу на проведення негласних заходів без проведення інших слідчих (розшукових) дій є виправданим і обумовлюється вагомими причинами (терміновість, конспірація, забезпечення схоронності таємниці відомостей, необхідність припинити злочин тощо). Однак в умовах досудового розслідування, яке триває майже 33 місяці, для обґрунтування проведення негласних заходів слідчому судді необхідно надавати більш переконливі доводи і аргументи, самого лише посилання на таку необхідність недостатньо.

При складенні клопотання прокурором не дотримано вимоги ст. 248 КПК України. Так, ставлячи питання про надання дозволу на зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж, прокурором не наведено жодних даних про те, що ОСОБА-1, незважаючи на тривалий проміжок часу з дня вчинення злочину, передає чи отримує інформацію про злочин. Разом з тим, прокурор не мотивував свої висновки, що у користуванні підозрюваного і на даний час перебуває конкретний канал зв'язку та що за його допомогою особа дійсно може передавати інформацію, яка має значення для кримінального провадження. У клопотанні не наводяться дані про те, чи застосовувалися в цьому кримінальному провадженні гласним шляхом будь-які дієві заходи та які саме, що спрямовані на встановлення обставин, що мають значення для кримінального провадження, а також не зазначено обставин, які перешкодили слідству досягти мети кримінального провадження за допомогою цих заходів. Не зважаючи на тривалість досудового розслідування, час вчинення злочину, прокурором не зазначено, яка саме сукупність доказів наявна в органі досудового розслідування, що стала підставою для єдиного висновку про необхідність проведення саме таких видів НСРД, під час яких буде досягнуто той результат, який намагається досягти слідство. Крім того, зазначаючи про системний характер злочинної діяльності, прокурор не наводить жодного доказу в обґрунтування цієї обставини.

Детективом доведено існування за електронною адресою <http://ІНФОРМАЦІЯ>, володільцем якої може бути корпорація «НАЗВА», системи інформації, вхід до якої може здійснюватися з використанням логіну і паролю. Однак ним не доведено, що є відомості про наявність інформації в електронній інформаційній системі або її частині, що має значення для певного досудового розслідування. Зокрема, детективом не вказано, з якою метою ведеться така система, чи існувала вона на час вчинення кримінального правопорушення та чи мають такі відомості значення для даного досудового розслідування

В цьому контексті слід також звернути увагу на необхідність продовження проведення негласних слідчих (розшукових) дій, коли детектив надає інформацію про те, що відповідні негласні заходи вже проводилися по відношенню до певної особи.

У клопотанні не наводяться додаткові відомості, які дають підстави для продовження негласних слідчих (розшукових) дій, не обґрунтовується які саме види НСРД, що проведені за попередньою ухвалою слідчого судді Вищого антикорупційного суду, були більш дієві, не зазначено обставин, які перешикодили слідству досягти мети кримінального провадження за допомогою цих заходів. Крім того, клопотання не містить переконливого обґрунтування можливості отримання під час продовження дії проведення НСРД доказів, які можуть мати суттєве значення для з'ясування обставин злочину.

=====

3.6. Можливість унікально ідентифікувати особу, щодо якої ставиться питання про надання дозволу на проведення негласних заходів

Не в усіх випадках звернення з клопотанням уповноважений суб'єкт представляє належну інформацію, яка дозволяє ідентифікувати особу, щодо якої ставиться питання про надання дозволу. Неможливість ідентифікації особи або її контактів, над якими просить контроль слідчий, детектив, спричиняє відмову у задоволенні клопотання.

Обґрунтовуючи причетність до вчинення злочину невстановленої особи, детектив вказує, що ХХ.ХХ.2019 року під час проведення негласної слідчої (розшукової) дії – зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж відносно ОСОБИ-2 отримано інформацію щодо причетності до вчинення вказаного злочину невстановленої особи з анкетними даними «ІМ'Я ПО-БАТЬКОВІ». На даний час не встановлено інших анкетних даних, які б дали можливість її ідентифікувати. При чому детектив не надає слідчому судді інформацію про те, які конкретно дії (бездіяльність) зазначеної особи свідчать про її причетність до злочину.

...Крім того, надання дозволу на проведення негласних слідчих (розшукових) дій відносно невстановленої особи суперечить змісту негласних слідчих (розшукових) дій як інституту кримінального провадження. Адже дозвіл на проведення НСРД відносно невстановленої особи може спричинити необґрунтоване втручання в права і свободи необмеженого кола осіб з анкетними даними «ІМ'Я ПО-БАТЬКОВІ». При чому в цьому випадку слідчий суддя не вважає, що така ознака, як абонентський номер може бути достатнім ідентифікуючим критерієм для унеможливлення таких негативних наслідків.

У той же час ідентифікуючі данні, а саме номер мобільного телефону ОСОБА-1, не підтверджені у судовому засіданні належним чином. Враховуючи те, що кримінальне правопорушення зареєстроване у ХХ.2019 року, слідчий суддя вважає, що в органу досудового розслідування був достатній час для належного підтвердження приналежності цього номеру телефону ОСОБИ-1 на час розгляду клопотання.

Слідчий суддя також вважає, що детективом надані достатні відомості, які дають підстави підозрювати ОСОБУ-1 у вчиненні злочину. Разом з тим, детективом при складенні клопотання не дотримані вимоги п. 8 ч. 2 ст. 248 КПК України, згідно з яким у клопотанні зазначаються відомості залежно від виду негласної слідчої (розшукової) дії про ідентифікаційні ознаки, які дозволяють унікально ідентифікувати абонента спостереження.

За результатами судового розгляду встановлено, що зазначена детективом адреса реєстрації абонента спостереження не відповідає матеріалам досудового розслідування

Слідчий суддя вважає, що детективом не надано достатніх відомостей, які дають підстави вважати, що ОСОБА-1 може бути причетним до вчинення злочину, оскільки його роль у злочині, який розслідується, незрозуміла; слідчому судді не надано достатніх відомостей на підтвердження особи ОСОБА-1, його анкетних даних, номеру телефону.

Досліджені документи дають слідчому судді підстави для висновку про можливу причетність ОСОБА-1 до зазначеного злочину. Водночас детективом не надано відповідних доказів не підтвердження факту користування ОСОБА-1 телефоном з абонентським номером +XXXXXXXXXXXX. Враховуючи цю обставину, клопотання про надання дозволу на проведення негласних слідчих (розшукових) дій не може бути задоволено.

Хоч детективом і надані достатні відомості, які дають підстави вважати, що ОСОБА-1 може бути причетним до вчинення злочину, однак клопотання не підлягає задоволенню, оскільки відсутні фактичні відомості про належність та використання ОСОБОЮ-1 номеру мобільного телефону, який зазначений у клопотанні. Це може призвести до втручання у приватне спілкування осіб, які не мають відношення до обставин кримінального правопорушення, щодо якого здійснюється досудове розслідування, та таке втручання визначається слідчим суддею невиправданим.

Також слідчий суддя зауважує, що надання даних щодо особи не може бути непосильним для сторони обвинувачення, оскільки отримання таких відомостей щодо особи, яка є сертифікованим інженером-проектувальником (кваліфікаційний сертифікат №XXXXX, про що зазначено у клопотанні), здійснює реальну діяльність, має бути у відповідних реєстрах та відкритих базах даних.

З огляду на те, що детектив не надав будь-яких даних про особу, крім ймовірного імені, яке також не може бути достовірним, слідчий суддя вважає, що клопотання є необґрунтованим. А оскільки ідентифікуючі данні (ПІБ, номери телефонів) не підтверджуються матеріалами клопотання, відповідно слідчий суддя прийшов до висновку, що воно не підлягає задоволенню.

...Оцінюючи рапорт начальника ІНФОРМАЦІЯ-1 ГУ УСТАНОВИ з інформацією про те, що ОСОБА-1 у власному користуванні має додатковий мобільний номер телефону +XXXXXXXXXXXX, слідчий суддя вважає, що даний документ не підтверджений будь-якими фактичними даними, що надає можливість достовірно переконатися у належності зазначеного в цьому номері мобільного телефону саме особі, причетності якої перевіряється в ході досудового розслідування та щодо якої надійшло клопотання.

Однак у клопотанні не наводяться відомості, які дозволяють унікально ідентифікувати публічно недоступне місце, в якому планується провести негласні слідчі розшукові дії, у клопотанні не зазначається про фактичне використання ОСОБОЮ-1 певної частини приміщення АТ «НАЗВА», яке розташоване за адресою: ІНФОРМАЦІЯ. Відсутність ідентифікуючих ознак частини приміщення, в якій планується провести негласні слідчі

(розишукові) дії, може призвести до незаконного та суттєвого обмеження прав невизначеного кола осіб шляхом проведення негласної слідчої (розишукової) дії у всьому приміщенні АТ «НАЗВА», що є неприпустимим.

=====

Встановивши невідповідність клопотання одному із критеріїв, слідчі судді, зазвичай, не перевіряють його на відповідність іншим. Але трапляються випадки, коли клопотання не відповідає одразу декільком або всім елементам дослідження. Враховуючи, що відмова у задоволенні клопотання не позбавляє слідчого, прокурора права повторно звернутися до слідчого судді, слідчий суддя, відмовляючи у задоволенні клопотання наводить весь перелік недоліків.

Фабула описаного кримінального правопорушення у сукупності з дослідженими матеріалами кримінального провадження та поясненнями детектива не дає слідчому судді підстав вважати обґрунтованими доводи про ознаки кримінальних правопорушень, про які зазначає детектив. Зокрема, посилаючись на завдання діями службових осіб ДЕРЖАВНОГО ОРГАНУ можливого збитку державному бюджету України на суму ХХХХХ грн, детектив не обґрунтував та не надав матеріалів, які б свідчили про те, що вказаний факт міг мати місце. Доводи детектива про те, що вчинення кримінального правопорушення, передбаченого частиною 5 ст. 191 КК України, підтверджується результатами НСРД у вигляді роздруківок, мають характер припущення. Крім того, детектив не довів у судовому засіданні, що клопотання про надання дозволу на проведення НСРД у вказаному кримінальному провадженні підсудне Вищому антикорупційному суду, з огляду на наявність передбачених законом умов згідно з пунктами 1-3 ст. 216 КПК України, зокрема, про розмір завданої шкоди від злочину в п'ятсот і більше разів перевищує розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого на час вчинення злочину. Стверджуючи про те, що отримати відомості про вчинення кримінального правопорушення, до якого можливо, причетна ОСОБА-1, в інший спосіб неможливо, детектив у клопотанні посилається на те, що остання має корупційні зв'язки в органах державної влади, в тому числі правоохоронних органах і може вживати заходів щодо спотворення результатів проведення слідчих (розишукових) дій у вказаному кримінальному провадженні, приховати чи знищити речі та документи, які можуть бути доказами у кримінальному провадженні. Із вказаним аргументом слідчий суддя не погоджується, адже таке твердження завідомо зводить нанівець необхідність та доцільність усіх можливих слідчих (розишукових) дій у кримінальному провадженні, крім НСРД. За таких обставин слідчий суддя вважає, що детектив у судовому засіданні не довів той факт, що отримати відомості про вчинення кримінального правопорушення до якого, можливо, причетна ОСОБА-1, в інший спосіб неможливо.

У судовому засіданні детектив не надав слідчому судді жодного доказу на підтвердження фактів та обставин, що викладені у клопотанні та у витягу із ЄРДР ... Слідчий суддя позбавлений можливості винести законне і обґрунтоване рішення відповідно до вимог ст. 370 КПК України та сформулювати ухвалу відповідно до вимог ст. 372 КПК України через неможливість встановити відповідні обставини, послатись на докази та оцінити їх.

=====

Вище викладені основні критерії, недотримання яких зумовлює відмови у задоволенні клопотань про надання дозволу на проведення негласних заходів. Разом з тим, існують також нетипові підстави для відмови, які в світлі конкретних обставин справи доцільно розглядати окремо.

Так, мають місце відмови у зв'язку з тим, що зацікавлений суб'єкт звертається за продовженням дозволу на проведення негласної слідчої (розшукової) дій, в наданні якого попередньою ухвалою було відмовлено:

Ухвалою слідчого судді від ДАТА клопотання заступника Генерального прокурора задоволено частково, а саме відмовлено у наданні дозволу на зняття інформації з електронних інформаційних систем в персональних електронних обчислювальних машинах, планшетних комп'ютерах, мобільних терміналах тощо, що знаходяться у фактичному володінні та користуванні ОСОБИ-1. За таких обставин прокурор у судовому засіданні не пояснив, чому у цьому клопотанні ставиться питання про продовження цих видів НСРД

У зв'язку з неаявкою детектива у судове засідання:

Детектив у судове засідання не з'явився, хоча був повідомлений належним чином, внаслідок чого суд позбавлений можливості дослідити обставини справи, зокрема, відповідно до ч. 3 ст. 248 КПК України, наявність особливо тяжкого злочину, причетність ОСОБИ-1 до вчинення кримінального правопорушення. Натомість ч. 1 ст. 248 КПК України зобов'язує слідчого суддю розглянути клопотання про надання дозволу на проведення НСРД протягом шести годин з моменту його отримання.

У зв'язку з наявністю чинного дозволу на проведення негласних заходів:

Слідчим суддею встановлена наявність діючої ухвали про надання тих самих НСРД відносно однієї і тієї ж особи. Детективом заявлені вимоги не уточнені, а заявлено, що він подав клопотання відповідно до його практики, яку слідчий суддя вважає помилковою та такою, що може спричинити визнання здобутих в результаті отриманих НСРД доказів недопустимими через порушення порядку їх отримання, а подвійне надання одних і тих самих заходів – подвійним надмірним втручанням у приватне спілкування, навіть не дивлячись на її згоду на конфіденційне співробітництво. Зважаючи на порушення норм КПК, допущених при поданні клопотання, які не усунуті детективом в ході його розгляду, слідчий суддя вважає, що станом на час його розгляду відсутні підстави для надання дозволу на проведення НСРД.

В процесі розгляду справи з'ясувалося, що строк дії попередньої ухвали слідчого судді встановлений до ДАТА. Тобто на час розгляду клопотання про надання дозволу строк на проведення НСРД не сплив, а становить ще 5 днів. Якщо слідчий вважає, що проведення негласних слідчих (розшукових) дій слід продовжити, то він за погодженням з прокурором або прокурор мають право звернутися до слідчого судді з клопотанням про постановлення ухвали згідно з вимогами ст. 248 КПК України. Крім відомостей, зазначених у ст. 248, слідчий, прокурор повинні надати додаткові відомості, які дають підстави для продовження негласних слідчих (розшукових) дій. ... Натомість у клопотанні не наводяться додаткові відомості, які дають підстави для продовження, не обґрунтовується, які саме види негласних слідчих (розшукових) дій, проведені за минулою ухвалою, були більш дієві, не обґрунтовано строк, на який планується продовження негласних слідчих (розшукових) дій, а також не зазначено обставин, які перешкодили слідству досягти мети кримінального провадження за допомогою цих заходів

У зв'язку з наданням слідчому судді інформації незрозумілої процесуальної природи:

Слідчим суддею встановлено, що всі відомості, на які послався детектив, отримані в рамках іншого кримінального провадження, із якого були виділені матеріали досудового розслідування, в рамках якого ставиться питання щодо надання дозволу на проведення негласних слідчих (розшукових) дій. Відповідно до ст. 257 КПК України якщо в результаті проведення негласної слідчої (розшукової) дії виявлено ознаки кримінального правопорушення,

яке не розслідується у даному кримінальному провадженні, то отримана інформація може бути використана в іншому кримінальному провадженні тільки на підставі ухвали слідчого судді, яка поставляється за клопотанням прокурора. Відповідно до ч. 2 ст. 257 КПК України передання інформації, одержаної внаслідок проведення НСРД здійснюється тільки через прокурора. В даному випадку детективом не обґрунтовано процесуального способу отримання інформації у виділеному кримінальному провадженні. Матеріали НСРД сформовано в рамках іншого кримінального провадження, отже в процесуальному аспекті такі відомості не можуть підтверджувати обставини, що дають підстави підозрювати особу у вчиненні злочину, в даному кримінальному провадженні.

Крім того, із наданих матеріалів не вбачається фактичних даних про причетність ОСОБИ-1 до протиправної діяльності. Саме лише посилення детектива на те, що він є процесуальним керівником у досудовому розслідуванні, а слідчий не може вчиняти жодних протиправних дій у кримінальному провадженні без відома або погодження з процесуальним керівником, не є достатнім для висновку про причетність особи до вчинення злочину в контексті п. 5 ч. 2 ст. 248 КПК України.

4. Проблемні питання, що виникають під час розгляду клопотань при розгляді клопотань про надання дозволу на проведення негласних заходів

За результатами узагальнення виокремлено ряд проблемних питань, які виникають в процесі розгляду слідчими суддями клопотань про надання дозволу на проведення негласних заходів, які будуть обговорені і враховані.

Слідчий суддя

В.В. Михайленко